

ÚVOD

Činnosti obcí upravujú legislatívne rámce, pričom tieto zahŕňujú obce prvotne ako zámery do vlastných základných dokumentov regionálneho rozvoja. Povinnosť tvorby a spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce vyplýva zo zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, § 8. Uvedený zákon definuje dokument ako strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.

Pri spracovaní PHRSR sa zohľadnili okrem iného:

- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov,
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030,
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027,
- Agenda 2030,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030,
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030,
- Územnoplánovacie dokumenty a územnoplánovacie podklady Nitrianskeho kraja,
- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slepčany na roky 2014-2020,
- Územný plán obce Slepčany,
- potreba obce Slepčany mať strategický dokument vyhovujúci súčasným štandardom.

Obec Slepčany pristúpila k spracovaniu **Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na roky 2025-2030** po uplynutí platnosti predchádzajúceho *Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2014-2020* a z dôvodu zabezpečenia prostriedkov na svoj rozvoj s vyhovením vyššie uvedeným rámcom.

Cieľom dokumentu je navrhnúť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky.

V rámci obsahu predmetného strategického dokumentu je obec priblížená analytickým opisom všetkých jej oblastí, počnúc od geografického umiestnenia, demografie, prírodných,

kultúrnych a historických zaujímavostí, cez školstvo, občiansku a technickú vybavenosť, až po dosiahnuté doterajšie výsledky fungovania samosprávy s upresnením jej silných a slabých stránok. Okrem analytickej časti je určená rozvojová stratégia a smerovanie obce, je stanovený implementačný a monitorovací plán, resp. plán využitia zdrojov a financií.

V zámeroch obce sa nezabúda ani na partnerstvá, ktoré samospráva vyvíja už dlhšie roky v rámci členstiev v **Združení miest a obcí Slovenska**, konkrétne v **Záujmovom regionálnom združení miest a obcí Mochovce**, **Mikroregióne Požitavie – Siročina**, **MAS Občianske združenie pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie – Širočina“** a v rámci družobných partnerstiev a cezhraničnej spolupráce s mestom **Letovice** v **ČR** a mestom **Mariazell** v **Rakúsku**.

A. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

A.1 Identifikácia obce Slepčany

Umiestnenie obce Slepčany v rámci Slovenskej republiky je v jej juhozápadnej časti, vo výbežku *Pohronskej pahorkatiny*, a to v podcelku *Žitavskej* a *Hronskej pahorkatiny* a *nive* a *terase rieky Žitavy*.

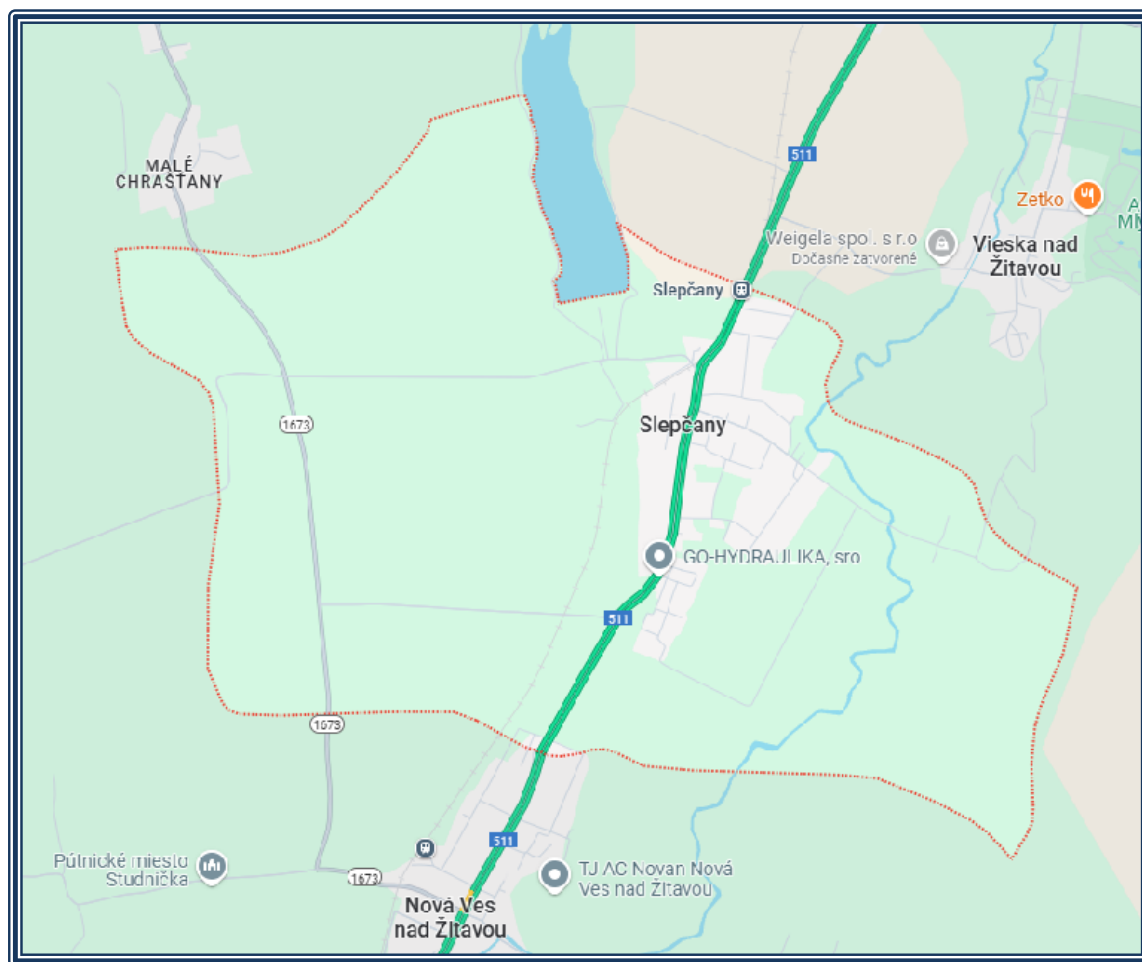
Administratívne spadá pod *Nitriansky samosprávny kraj*, okres *Zlaté Moravce*. Od okresného mesta je obec vzdialená na približne 14 km a od krajského mesta do 30 km. Najbližšie susedné obce sú zo severu Vieska nad Žitavou, z východu Červený Hrádok a Nevidzany, z juhu Nová Ves nad Žitavou, zo západu Malé Chyndice a zo severozápadu Malé Chrašťany.

V rámci ďalšej členitosti a členstva zároveň je obec Slepčany zaradená do *Mikroregiónu „Požitavie – Širočina“*, nachádzajúceho sa v severovýchodnej časti NSK.

Obrázok č. 1
Priestorové umiestnenie
obce Slepčany v rámci
Slovenskej republiky

Celková výmera obce je **935,18 ha** a nadmorskú výšku dosahuje v strede 163 m n. m., t.j. výškové rozpätie má medzi 150 m. n. m. až 210 m. n. m.. K 31.12.2024 tu evidovali **840** obyvateľov. Hustota obyvateľstva predstavovala 85 obyvateľov na km².

Obrázok č. 2

Katastrálne ohraničenie územia obce Slepčany

A.1.1 Historický vývoj

Archeologické nálezy dokazujú, že územie obce bolo osídlené už v neolite. O tom svedčí nájdené sídlisko lengyelskej kultúry a zo stredoveku zaniknutá osada z 11. a 12. storočia.

Obec je doložená, resp. prvá písomná zmienka je z roku **1165** pod menom Selepchen, aliud Minus predium Selepchen, neskôr Celepsen (1209), Scelepchen (1229), Zelepchen, eciam Zelepchen (1234), Minor Selepchen (1247), Scylipche (1255), Zelepchen (1257), Kyszelepchen (1360), Slepczany (1773), maď. Szelepcsény.

Obec poručil v r. 1165 Forcos kláštora v Hronskom Beňadiku s obyvateľmi, pôdou a príslušenstvom. Pôvodne to boli dve osady, ktorých obyvatelia sa v roku 1234 z bývalých kráľovských sluhov stali poddanými opátstva. Súpis poddanských povinností pre opátstvo sa zachoval z r. 1245. V roku 1352 boli už osady pomenované na Slepčany a Malé Slepčany. V roku 1565 obec pripadla ostrihomskej kapitule. V r. 1536 mala 10 port, v r. 1601 mala 46 domov a mlyn.

V 17. storočí obec trpela tureckou expanziou – drancovaním, plienením i odnášaním obyvateľstva do zajatia. Obyvatelia Slepčian a okolitých obcí sa v roku 1652 zúčastnili

spoločnej bitky na Veľkovožokanskom poli, v ktorej boli Turci porazení. Na pamiatku tejto udalosti tu dnes stojí pamätník „Lev“. V roku 1715 mala 36 daňovníkov, z toho 3 remeselníkov.

V 18. a 19. storočí sa obyvatelia obce venovali hlavne poľnohospodárstvu a remeselným činnostiam. Vizitácia z roku 1779 spomína, že v obci sú 2 mlyny jeden zdola dediny - kapitulský a druhý na vršku smerom ku Chráštanom - obecný. V roku 1828 mala 88 domov a 598 obyvateľov. Okolo roku 1875 boli už v obci 2 rodinné tehelne. Vlastnili ich rodiny Balková a Baligová. Tehla v týchto tehelnách sa robila už pálená, ba dokonca sa robila aj škridla. V roku 1857 obec zachvátil veľký požiar. Vyhorela skoro celá dedina, zachránilo sa len veľmi málo domov. O tomto rozsiahlom požiari je namaľovaný aj obraz, ako pamiatka na veľký oheň, znázorňujúci i horiacu dedinu, postavu sv. Ondreja a vidieť na ňom aj bývalú kaplnku. Obraz sa nachádza v kostole a namaľoval ho F. Sikora.

Aj udalosti 20. storočia zanechali svoju pečať v tomto území. V I. svetovej vojne v roku 1914 - 1918 padlo za vlasť 28 občanov Slepčian. V roku 1920 sa poľnohospodárski robotníci zo Slepčian zúčastnili decembrového generálneho štrajku vo Vrábľoch. Po vypuknutí SNP 29. 8. 1944 sa začal otvorený boj proti fašizmu. K oslobodeniu obce došlo v marci 1945. Po vojne nastal nový rozvoj obce. Na vidieku prebiehala kolektivizácia poľnohospodárstva. Nové veľké podniky ako i nové sídliská vybudované v Zlatých Moravciach a vo Vrábľoch spôsobili odliv mladého obyvateľstva do týchto miest, čo sa prejavilo v starnutí obyvateľstva obce.

A.1.2 Kultúrne pamiatky a zaujímavosti

Obec Slepčany sa vyznačuje vysokým potenciálom a rôznorodosťou kultúrneho dedičstva. Pôvodné historické hodnoty územia sú reprezentované zachovanými prvkami urbanistickej štruktúry a rôznymi pamiatkami.

Medzi **technické pamiatky** patrí **Zungov**, postavený ostrihomskou kapitulou za účelom zavlažovania a ako zábrana proti povodňam, vybudovaný v roku 1911. Tohto času je Zungov v dezolátnom stave a vyžaduje si rekonštrukciu. Jedná sa o jedinú technickú pamiatku Zástavnice na rieke Žitave, ktorá bola financovaná a vykonaná so štátnou podporou za účelom zavodnenia mikófalských a žitvaujalušských lúk v roku 1911. Tzv.

Obr. č. 4

Szelepcsénske zdymadlo slúžilo na zavlažovanie priľahlých rólí v prípade sucha a počas povodní na odvádzanie vysokej hladiny vôd. Počas 1. roku využívania stavby došlo k jej čiastočnému poškodeniu a oprave v roku 1912. Dom s pamätným stĺpom pri Zungove bol zrekonštruovaný v roku 2022.

Obr. č. 3

Dominantou v obci je rímskokatolícky **kostol sv. Jána Nepomuckého**, ktorý sa začal stavať v roku 1881 svojpomocne a v r. 1883 bola stavba ukončená. Na stavbu kostola bola údajne použitá tehla zo Slepčian (z tehelní, ktoré sa v obci nachádzali). Dňa 20. mája 1883 bol kostol požehnaný a zasvätený ku sv. Jánovi Nepomuckému. Je to objekt jednoloďový sakrálny s polkruhovým uzáverom presbytéria, pristavanou sakristiou a vstavanou vežou. Veža má ihlanovú strechu. Postavený je v novoklasicistickom slohu. V roku 2019 dokončili rekonštrukciu kostola.

Kríž, ktorý sa nachádza v kostolnej ohrade, dal na pamiatku postaviť v roku 1888 Balgo Pal s manželkou. V kostole sa tiež nachádzala **lavička**, v ktorej sedávala rodina grófa Ambrózyho z kaštieľa z Viesky nad Žitavou.

Medzi drobné sakrálné stavby, ktoré sa v obci nachádzajú patrí aj **kaplnka sv. Urbana**, ktorá sa nachádza na viniciach a **kaplnka sv. Jozefa**, ktorú dala postaviť Ostrihomská kapitula.

Na počesť **významného rodáka**, bola v obci v roku 1995 na priečelí kostola odhalená **pamätná tabuľa Jurajovi Selepčénimu - Pohroncovi** pri príležitosti 400.-tého výročia jeho narodenia. Narodil sa 24. apríla 1595 na Požitavsku v Malých Slepčanoch. Jeho starý otec Mikuláš Pohronec v roku 1598 dostal od kráľa zemiansku listinu s prímenom Szelepchenyi. Po štúdiách na gymnáziu v Trnave Juraj tu pokračoval v štúdiách za učiteľa a v roku 1626 už učil na Mestskej škole v Trnave. Zakrátko sa rozhodol pre poslanie kňaza. V roku 1627 odišiel Juraj na štúdiá do Ríma, Po ukončení štúdia v Ríme, ako doktor filozofie a teológie sa v roku 1635 vrátil na Slovensko a stal sa farárom v Senci, v Kamenných Kosihách a sv. Kríži. Arcibiskup Juraj Pohronec - Szelepchény, patrila medzi najvyšších cirkevných hodnostárov Uhorska. Mal plnohodnotný pracovný život a svojimi činmi prispel k povýšeniu mnohých Slovákov do zemianskeho stavu. Juraj zomrel 14. 1. 1685 ako 90-ročný v Letoviciach na Morave a je pochovaný v kaplnke sv. Ladislava v Bazilike Panny Márie v Mariázelli v Rakúsku.

Písomné záznamy o **slepčianskej škole** pochádzajú z roku 1841. Jej učiteľom v tomto období bol notár František Ružička, ktorý rozprával po slovensky a maďarsky. Škola bola malá a vo veľmi zlom technickom stave. Nová škola bola potom postavená v roku 1885 aj s učiteľským bytom a stojí dodnes, aj keď sa už nevyužíva ako škola..

I keď sa priamo archeologické lokality na území obce nenachádzajú, je tu evidované **archeologické nálezisko**. V roku 1950 sa našli v chotári obce (bývalej pieskovej bani) vzácne fosílné zvyšky predvekových zvierat, ktoré otvárajú pre paleontológiu okno až do konca treťohôr. Sú to najmä 2 lebky mastodontov, jedna lebka zo staršieho a druhá z mladšieho jedinca, ďalej tu našli spodnú a vrchnú čeľusť nosorožca a časť lebky malého trojprstého koníka, predchodcu nášho dnešného koňa. Všetko je uložené v mestskom múzeu v Zlatých Moravciach.

Miestny obyvateľ, **Dr. Jarolím Koprda**, je autorom **Monografie dejín obce „Slepčany v toku časov“**.. Publikácia má priblížiť historické korene, poznávanie vlastnej identity.

Jednotlivé kapitoly umožňujú čitateľovi vytvoriť si komplexný pohľad čo Slepčany a jej obyvatelia prežili, ako sa vysporiadali s problémami naprieč storočiami. Fotografie, mapky a náčrty vhodne a štýlovo zhutňujú obsah jednotlivých kapitol tak, že čitateľ sa stáva takmer aktérom historického deja. Publikáciu je v záujme vydať v početnejších výtlačkoch, keďže v období roku 2024 prechádzala recenziami a kontrolou a zaslúži si jeho rozšírenie pre zachovanie cenných informácií a obsahu o predkoch a ich živote pre ďalšie generácie.

Nedáľeko od obce vo vzdialenosti cca 3 km sa nachádza **chránený areál Arborétum Mlyňany**, ktorý patrí k významným vyhľadávaným miestam rozprestierajúcim sa na katastrálnych územiach obcí Vieska nad Žitavou a Tesárske Mlyňany. Svojím rozsahom unikátnej zbierky cudzokrajných drevín patrí k najväčším v strednej Európe. V súčasnosti sa na ploche 67 ha nachádza viac ako 2 300 druhov vzácnych cudzokrajných drevín. Charakteristickou črtou je rozsiahle zastúpenie stálezelených drevín. Dominantu parku tvorí pseudoklasistický kaštieľ z r. 1894 s charakteristickou neogotickou vežou (z r. 1905).

Vychádzajúc zo spoločnej histórie obcí Požitavia, tiež je dôležité podotknúť, že medzi kultúrne pamätihodnosti patrí pamätník víťaznej bitky uhorských vojsk nad Turkami z roku 1896, ako jediný pamätník na Slovensku pripomínajúce boje s Turkami - **pomník bronzového Leva** na kamennom podstavci vo Veľkých Vozokanoch.

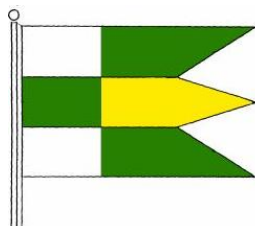

A.1.3 Obecné symboly

V zelenom štíte dolu zlatolemovaná, hore zlatou perlou ozdobená strieborná mitra, nesúca zlatý dvojité kríž, sprevádzaný po bokoch hrotom nahor postaveným čerieslom a lemešom.

Poľnohospodárska symbolika podľa pečatidla zo 16. - 17. stor., mitra pripomína známeho biskupa Juraja Selepečniho, ktorého rod pochádzal zo Slepčian.

Vlajka obce je dvakrát pozdĺžne a raz zvislo delená. Jej šesť polí nesie farby – bielu, zelenú, zelenú, žltú a bielu zelenú. Pomer strán vlajky sú 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi do tretiny dĺžky listu vlajky. Farby vlajky vychádzajú z farby erbu.

Pečať obce Slepčany je okrúhla, priemeru 35 mm, v nej je obecný symbol a jej kruhový nápis znie OBEC SLEPČANY.

A.2 Ex-post hodnotenie a dosiahnuté výsledky.

Hodnotenie predchádzajúceho obdobia vychádza zo stanovených zámerov a cieľov obce v PHSR na roky 2014-2020. V tomto dokumente sa zameriavalo na šesť prioritných oblastí, a to **1. Tvorba nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva, 2. Ochrana životného prostredia, 3. Zachovanie kultúrno-historického dedičstva, 4. Skvalitnenie verejnej infraštruktúry, 5. Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb a 6. Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života.**

Nasledovná tabuľka obsahuje úspešne realizované projekty za posledných päť rokov, t.j. do roku 2024.

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia

tabuľka č. 1

Projekt/aktivita	Termín realizácie		Nákladovosť v EUR	
	plán	skutočnosť	plán	skutočnosť
Priorita 2 Ochrana životného prostredia				
2.2 (a) Nákup kompostérov pre obec Slepčany	-	2023	-	58 975,-
2.2 (b) Nákup strojno-technologického vybavenia pre zvýšenie kapacity triedeného zberu KO v obci Slepčany	-	2023	-	146 342,75
2.4 Realizačný projekt výsadby	2016-2020	2022	40 000,-	11 916,40
Priorita 4 Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb				
4.1 Rekonštrukcia sociálnych zariadení v Dome služieb	-	2024	-	5 000,-
	-	2023	-	5 000,-
Priorita 5 Skvalitnenie verejnej infraštruktúry				
5.1 (a) Starostlivosť o verejné priestory v obci	2016-2020	2024	20 000,-	14 000,-
5.1 (b) Zateplenie stien a strechy budovy ZŠ MŠ Slepčany	2016-2020	2023	50 000,-	126 718,-
5.1 (c) Športovo-oddychová zóna	-	2023	-	116 849,46
5.1 (d) Rekonštrukcia miestnej komunikácie Mlynská ulica, Slepčany	2016-2017	2023	110 000,-	33 699,30
5.1 (e) Wifi pre Teba	-	2020	-	15 000,-
Priorita 6 Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života				
6.2 (a) Športové podujatie – beh	-	2023	-	350

“Slepčianska 15-tka“	-	2022	-	700,-
6.2 (b) Akvizícia obecnej knižnice	-	2022	-	1 000,-
Ďalšie nezaradené a realizované projekty/aktivity				
(a) Nákup technického vybavenia na odchyt a likvidáciu sršňa ázijského	-	2024	-	1 800,-
(b) Podpora Dobrovoľného hasičského zboru	-	2024	-	3 000,-
	-	2023	-	3 000,-
	-	2022	-	3 000,-
(c) Riešenie migračných výziev v obci Slepčany	-	2023	-	10 400,-

Popis jednotlivých projektov:

- 2.2. (a) Prostriedky na nákup 337 ks kompostérov pre obec Slepčany s prerozdelením do domácností získala obec z Enviromentálneho fondu v roku 2023.
- 2.2 (b) V oblasti odpadového hospodárstva sa riešil nákup strojno-technologického vybavenia pre zvýšenie kapacity triedeného zberu KO v obci Slepčany. Finančné zdroje sa získali z Ministerstva životného prostredia SR s príspevom, t.j. spolufinancovaním i zo strany obce vo výške 5 % z celkovej sumy. Zakúpilo sa: traktor SAME, náves jednoosový, čelný nakladač, a ostatné: priemyselná podlahová váha, štiepkovač drevnej hmoty, závesný kontajner otvorený – 4 ks, závesný kontajner zatvorený 2 ks,
- 2.4 Zo Slovenskej agentúry životného prostredia „Zelené obce Slovenska“ obec získala dotáciu na výsadbu vegetačných prvkov v hodnote takmer 12 000,- € a v počte 74 listnatých stromov na verejných priestranstvách obce.
- 4.1 Na rekonštrukciu sociálnych priestorov (toalety) v Dome služieb sa čerpala dotácia z NSK v dvoch po sebe nasledujúcich rokoch, v každom po 5 000,- €. V roku 2023 sa vykonali stavebné práce a v roku 2024 úpravy povrchov, podláh, osadenie a zabezpečila zdravotníka a zariadenia predmety a obklady. Z prostriedkov obce bola pre tieto účely vyčlenená suma 4 800,- € v roku 2023, 6 000,- € v roku 2024.
- 5.1 (a) Verejné priestory si vyžiadali starostlivosť a údržbu, na čo sa použili prostriedky z Ministerstva financií SR v roku 2024 vo výške 14 000,-€.
- 5.1 (b) Projekt bol financovaný z Enviromentálneho fondu a slúžil na zvýšenie energetickej účinnosti verejnej budovy, t.j. zateplené steny a strecha budovy ZŠ s MŠ.
- 5.1 (c) Prostriedky získané z MIRRI SR boli použité na vybudovanie verejne dostupného priestoru v exteriéri obce pre rozvoj pohybových a voľnočasových aktivít nesúťažného charakteru. Z celkových prostriedkov obec prispela vlastnými zdrojmi vo výške 5 842,98 €.
- 5.1 (d) Čiastočne boli uskutočnené a riešené zámery obce v oblasti rekonštrukcie miestnych komunikácií v dĺžke 381,2 m a šírke 3 až 4 m. Prostriedky sa získali na predmetný projekt z Pôdohospodárskej platobnej agentúry v roku 2023.
- 5.1 (e) Na verejných priestoroch sa zabezpečilo a osadilo 10 prístupových bodov pre užívanie internetu v rámci projektu „Wifi pre Teba“.

- 6.2 (a) Športové podujatie – beh „Slepčianska 15-tka sa realizuje pravidelne a podľa možnosti financuje i z dotačných zdrojov. Podobne tomu bolo v rokoch 2022 a 2023, kedy dotáciu odsúhlasili zo zdrojov NSK. Obec na aktivitu prispela i vlastnými zdrojmi.
- 6.2 (b) Pre zveľadenie knižničnej činnosti boli v roku 2022 obdržané prostriedky z Fondu na podporu umenia vo výške a hodnote 1 000,- €.
- (a) Prítomnosť sršňa ázijského si vyžiadala úkony pre nákup technického vybavenia na jeho odchyt a likvidáciu, pričom sa čerpali na tieto účely prostriedky z grantu vyhláseného a podporovaného v rámci Ekofondu SPP, n.o.
- (b) Dobrovoľný hasičský zbor bol podporený v roku 2024 zo zdrojov Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR, a to pre účely zabezpečenia materiálno-technického vybavenia DHZO, na osobné ochranné pracovné prostriedky pre členov a pod.
- (c) V dôsledku vojenskej agresie voči Ukrajine sa riešili migračné výzvy i v obci Slepčany, kedy pre 4 osoby z Ukrajiny bola získaná podpora pre riešenie ich existencie.

A.3 Socioekonomická analýza

Socioekonomická analýza je časť dokumentu, v ktorej sú zahrnuté údaje, ktoré čo najpresnejšie charakterizujú riešené územie po ekonomickej, sociálnej, demografickej a geografickej stránke. Príprava analýzy tohto zamerania je veľmi náročná z hľadiska zberu a spracovania údajov. Majú však významnú vypovedaciu hodnotu využiteľnú pri ďalšej fáze strategického plánovania.

A.3.1 Vývoj počtu obyvateľov

Demografia sa ako spoločenská veda zaoberá spoločenskými javmi a procesmi, ktoré súvisia s ľudskou reprodukciou alebo reprodukciou ľudských populácií. Zisťovaním stavov z predchádzajúcich období za jednotlivé sledované ukazovatele demografickej štruktúry získavame prehľad o priebežnom vývoji aj za obec Slepčany.

Podľa výsledkov *Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021* na Slovensku žilo 5 449 270 obyvateľov, čo je pokles o približne tisíc ľudí oproti 5 450 421 zo stavu v decembri 2018 (pokles začal už v roku 2020). Ku koncu roka 2023 mala celkovo 5 424 687 obyvateľov. Počet obyvateľov sa medziročne znížil o vyše 4-tisíc osôb. Veľkosť populácie SR tak klesala tretí rok po sebe, kým predtým 75 rokov rástla. K 30. septembru 2024 mala Slovenská republika 5 421 272 obyvateľov, čo bolo oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka o 6 011 osôb menej (5 427 283). Nitriansky kraj mal 668 301 obyvateľov k 31. 12. 2023, čo bolo 12,3 % z celkového počtu obyvateľov Slovenska.

Vývoj počtu obyvateľov

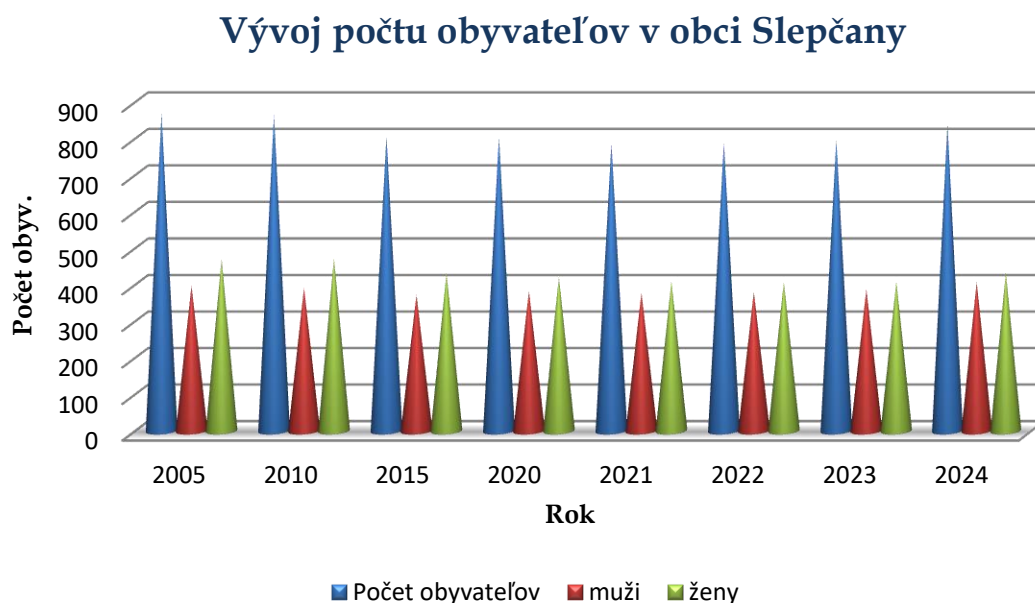
tabuľka č. 2

Rok	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyvateľov	869	865	806	805	787	788	796	840
Muži	398	392	373	383	378	380	388	407
Ženy	471	473	433	422	409	408	408	433

Zdroj: ŠÚ SR

V sledovanom období, t.j. od roku 2005 vývoj demografickej krivky zaznamenáva postupný pokles počtu obyvateľov v obci Slepčany až po rok 2021, kedy dochádza k zmene a počet populácie ročne narastá. Podiel žien zakaždým prevyšuje podiel mužov na celkovom počte obyvateľov.

Graf č. 1

Ďalšie demografické ukazovatele

tabuľka č. 3

Ukazovateľ/Rok	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023
<i>Celkový prírastok obyv.</i>	22	-12	-16	5	-26	1	8
<i>Prirodzený prírastok obyv.</i>	1	-8	-8	0	-16	-5	0
<i>Migračné saldo</i>	21	-4	-8	5	-10	6	8
<i>Narodenia</i>	5	6	6	9	10	4	8
<i>Úmrtia</i>	4	14	14	9	25	9	8
<i>Sobáše</i>	1	2	4	2	2	5	4
<i>Rozvody</i>	1	1	0	1	0	0	2

Zdroj: ŠÚ SR

Migračné saldo predstavuje rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystahovaných. V sledovanom období sa za tento ukazovateľ hodnoty menili rôznorodo. Podobne tomu bolo pri hodnotách pre celkový a prirodzený prírastok obyvateľstva.

Na úrovni samospráv, krajov i štátu sa v poslednom období registruje pokles vo vývoji populačnej krivky. Preukazuje sa to nižším počtom natality, starnutím populácie ako i dožitého priemerného veku a pod.

Obec Slepčany je výnimkou. Najviac **živonarodených** mala v roku 2016 v počte 13 detí a najmenej v roku 2009 v počte 3 detí. Počet **úmrtí** bolo najviac v roku 2021 (25 osôb) a najmenej v rokoch 2005 a 2008 (po 4 osoby). Natalita a mortalita vykázala rovnaký počet

v rokoch 2006 (6 a 6 osôb), 2020 (9 a 9 osôb) a v roku 2023 (8 a 8 osôb). Nulové hodnoty sa v sledovanom období nezistili.

Štatistika sleduje aj stav v oblasti **sobášov** a **rozvodov**. V obci Slepčany sa pozitívne vyvíjal pomer medzi spomínanými stavmi, čo znamená, že sobášov bolo podstatne viac, ako rozvodov. Najviac manželských sľubov sa vyslovilo v roku 2007 v počte 8 a najmenej ich bolo v rámci roka 2005 v počte 1. V prípade rozvodov tieto boli v najväčšom počte 5, a to v roku 2012. Od roku 2004 po rok 2023 neboli žiadne rozvody počas 6. rokov (2004, 2006, 2015, 2018, 2021 a 2022).

Vzdelanosť a rodinný stav obyvateľstva

tabuľka č. 4

Počet obyvateľov (2021)			
podľa vzdelania		podľa rodinného stavu	
ZŠ	100	slobodní	338
SŠ	397	ženatý/vydaté	340
VŠ	200	rozvedení	57
EA	412	vdovci	76

Zdroj: ŠÚ SR

Údaje zo SODB 2021 poukazujú na prevyšujúci počet stredoškolsky vzdelaných ľudí v riešenom území, predstavujúc niečo vyše 48 % za dané obdobie. Z toho 196 osôb malo stredoškolské vzdelanie učňovské a 201 osôb úplné stredoškolské vzdelanie. Bez ukončeného vzdelania však bolo až 10,7 % (87 osôb) z radu mládeže do 14 rokov. Pripomína sa však aj počet nezistených v počte 29 ľudí.

Približne rovnakým podielom sa spolupodieľali na celkovom počte obyvateľov osoby slobodné (41,57 %) a skupina ženatých/vydatých (41,82 %).

A.3.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Slovensko zaznamenalo druhý najväčší nárast počtu seniorov v EÚ, a to o 4,8 percentuálnych bodov. Pomer starších ľudí je na Slovensku ešte relatívne nízky v porovnaní s inými krajinami EÚ. Kým u nás má 17,9 percenta ľudí 65 rokov a viac, priemer EÚ je 21,3 percenta. Spolu s nárastom starších ľudí rastie aj **mediánový vek**. Na Slovensku narástol z 38,2 na 42,4. Ide však o najnižší mediánový vek z okolitých krajín. Starnúca populácia je podľa záverov *Inštitútu pre stratégie a analýzy* výsledkom nižšej pôrodnosti a zvyšujúcej sa očakávanej dĺžky života. Zastúpenie Nitrianskeho samosprávneho kraja na celkovom obyvateľstve SR bolo 12,3 %. Priemerný vek obyvateľov kraja bol 43 rokov. Údaje sú za obdobie roku 2023.

Veková štruktúra obyvateľstva

tabuľka č. 5

Veková kategória	Osoby			v %		
	2013	2021	2023	2013	2021	2023
Predproduktívny vek (0-14)	101	112	112	12,17	13,78	14,07
Produktívny vek (15-64)	603	554	534	72,65	68,14	67,09
Poproduktívny vek (65 a viac)	126	147	150	15,18	18,08	18,84

Zdroj: ŠÚ SR (SODB)

Pre možnosť porovnania zmien vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce sa uvádzali údaje za roky s desaťročným odstupom i menším medziročným rozdielom. I v tomto prípade sa Slepčany vynímajú zo širokého územného vývoja v rámci populačného vývoja, kedy na väčšine území SR sa hovorí o starnutí populácie.

Je však pravdou, že tento jav sa čiastočne dotýka a mení štruktúru s odstupom času aj v obci Slepčany, čo vidno na zmene v počte produktívneho obyvateľstva, kedy dochádza k jeho poklesu, ako i zmene v počte poproduktívnej skupiny osôb, kde však hodnoty stúpajú.

Samotný **index starnutia** predstavuje pomer počtu osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku. Tento ukazovateľ bol v roku 2023 na úrovni 133,93 za celkové obyvateľstvo obce. Z pohľadu mužov sa vykázal v hodnote 86,36 % a u žien až 202,17 %.

Od roku 2004 sa najvyššie hodnoty tohto ukazovateľa zistili v roku 2019 za celkový počet obyvateľov v hodnote 147,57 %, podobne u žien v tomto istom období boli najvyššie na úrovni 225,58 %. U mužov sa najvyššia hodnota dosiahla v roku 2008, kedy bola 108,51 %.

Krivka tohto ukazovateľa sledovaná od roku 2004 postupne rástla do roku 2019 hlavne u žien a za celkový počet obyvateľov obce. Po tomto období došlo k miernemu poklesu v roku 2021, kedy znovu nastal zvrät a krivka má rastúcu tendenciu. U mužov od roku 2004 až po súčasnosť možno hovoriť skôr o mierne kolísavých hodnotách.

Na úrovni Slovenskej republiky bol v roku 2023 **index starnutia** 114,76 %, na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja 144,62 %, na úrovni okresu Zlaté Moravce 141,06 %.

Priemerný vek v obci bol na úrovni 44 rokov (SR 41,91; NSK 43,69; okres ZM 43,51) – rok 2023.

A.3.3 Národnostná a náboženská štruktúra

Prevládajúcou národnosťou v obci je slovenská, predstavujúc až takmer 94 % z celkovej jej populácie. Zastúpenie medzi miestnymi majú ale aj maďarská, česká, ukrajinská, poľská (1 osoba) a rakúska (1 osoba) národnosť.

Národnostná štruktúra

tabuľka č. 6

Rok	Národnosť				
	Slovenská	Maďarská	Česká	Ukrajinská	nezistená
2011 (abs.)	818	4	2	-	19
2021 (abs.)	764	4	2	3	38
2021 (%)	93,97	0,49	0,25	0,37	4,67

Zdroj: ŠÚ SR

Na Slovensku neexistuje oficiálne náboženstvo, t.j. sloboda náboženskej viery je zabezpečená zákonom. Postupom času dochádza k nárastu podielu obyvateľov bez náboženského vyznania.

Náboženská štruktúra

tabuľka č. 7

Rok	Náboženstvo				
	Rímskokatolícke	Evanjelické	Reformovaná cirkev	Ostatné	Nezistené
2011 (%)	89,01	-	0,12	0,58	10,29
2021 (abs.)	673	3	4	91	42
2021 (%)	82,79	0,37	0,49	11,19	5,17

Zdroj: ŠÚ SR

Z dlhodobého hľadiska prevláda medzi obyvateľmi obce Slepčany rímskokatolícke vyznanie, ktoré po uplynutí desaťročia (viď tabuľku vyššie) malo klesajúcu tendenciu. Zloženie štruktúry náboženskej viery dopĺňajú skupiny ľudí s gréckokatolíckym vyznaním (4 osoby), pravoslávny vyznaním (2 osoby), kresťanské zbory (1 osoba), apoštolské (3 osoby), budhizmus (1 osoba), pohanstvo a prírodné duchovno (2 osoby), ad hoc hnutia (1 osoba), Bez vyznania bolo v roku 2021 celkom 77 osôb (9,47 %).

A.3.4 Ekonomická aktivita obyvateľstva

K **30. septembru 2024** mala Slovenská republika **5 421 272** obyvateľov, čo bolo oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka o **6 011** osôb menej (**5 427 283**). Na Slovensku v priebehu 3. štvrťroku 2024 pracovalo v zamestnaní či v podnikaní 2 milióny 617-tisíc osôb. Ekonomicky aktívnych v tomto období bolo nad 2 760 000 ľudí, pričom uchádzačov o zamestnanie bolo 148 100. Úbytok pracujúcich zaznamenali len Nitriansky kraj (- 1,9 %) a Prešovský kraj (- 0,7 %), v ostatných krajoch zamestnanosť medziročne vzrástla.

V **decembri 2024** počet ekonomicky aktívnych obyvateľov vzrástol na 2 787 314 osôb na úrovni Slovenska. Uchádzačov o zamestnanie pre toto obdobie sa evidovalo už 164 206 osôb. V rámci NSK ekonomicky aktívnych obyvateľov bolo 348 828 osôb a UoZ 14 467 osôb.

Pre porovnanie zmien na štátnej úrovni, ako aj sledovanie stavov na viacerých úrovniach územnej štruktúry uvádzame údaje aj za rok 2021. Z 5 449 270 žijúcich na Slovensku bolo 2 172 228 pracujúcich, ďalších 309 310 osôb boli pracujúci dôchodcovia. Vyplývalo to z rozšírených dát z výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021. Štatistika ekonomickej aktivity zároveň poukázala na to, že 20 124 osôb bolo na materskej dovolenke, 52 229 ľudí na rodičovskej dovolenke.

Z 813 obyvateľov (SODB 2021) obce Slepčany bolo 365 pracujúcich, 33 pracujúcich dôchodcov, na rodičovskej dovolenke bolo osem osôb a na materskej dovolenke šesť osôb.

Zamestnanosť v národnom hospodárstve SR vykazovala pozitívny trend aj v roku 2023, už druhý rok po sebe zaznamenala nárast. Priemerný počet zamestnaných osôb v národnom hospodárstve sa mierne zvýšil (o 0,2 %) na 2 399,2 tisíc.

Dominantným hospodárskym odvetvím v ekonomike Slovenska zostáva aj v roku 2023 priemysel. Jeho podiel na celkovom hrubom domácom produkte predstavoval viac ako jednu štvrtinu (26,2 %).

V roku 2023 mal *index ekonomickej zaťaženia* za obec hodnotu 49,06 0. Táto hodnota za skupinu žien bola na úrovni 51,67 % a za skupinu mužov 46,42 %. Krivka indexu sledovaná od roku 2004 začala rásť v roku 2014. Najvyššiu hodnotu za celkové obyvateľstvo obce dosiahla v roku 2023, za skupinu žien tiež v tomto období a za skupinu mužov v roku 2006 s hodnotou 56,21 %. Najnižšie hodnoty sa zachytili v roku 2012, kedy za celkový počet obyvateľov to bolo 37,23 %, u žien v roku 2013 s hodnotou 44,77 % a u mužov v roku 2011 s číslom 29,31 %.

Ukazovatele ekonomického potenciálu

tabuľka č. 8

		Ek. aktívni	Pracujúci	UoZ
2011	Počet osôb	407	343	42
	% z celk. počtu	48,1	40,54	4,96
2021	Počet osôb	412	365	23
	% z celk. počtu	50,67	44,89	2,82

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011 a 2021, vlastné prepočty

Nezamestnanosť je sociálno-ekonomický jav spojený s trhom práce. **Miera nezamestnanosti** je ukazovateľ, ktorým sa sleduje podiel počtu nezamestnaných na celkovom počte pracovných síl. Z dlhodobého hľadiska sa na Slovensku vykazuje pokles miery evidovanej nezamestnanosti.

V **decembri 2024** na úrovni SR bolo 164 206 UoZ a **miera evidovanej nezamestnanosti** 4,96 %. V Nitrianskom kraji sa zaznamenalo v tomto období 14 467 UoZ a miera evidovanej nezamestnanosti 3,67 %. V okresnom meste Zlaté Moravce bolo 743 UoZ a v obci Slepčany 13 UoZ.

Výrazný pokles UoZ od roku 2011 mali na starosti rôzne opatrenia MPSVaR SR, ktoré sa premietli aj na hodnotách štatistických ukazovateľov.

Vývoj počtu UoZ v období od 2005 do decembra 2024

tabuľka č. 9

Rok	UoZ		Ženy		Muži	
	Počet osôb	Index	Počet osôb	Index	Počet osôb	Index
2005	18	-	13	-	5	-
2010	35	194,44	19	146,15	16	320,00
2015	31	88,57	13	68,42	18	112,50
2020	28	90,32	17	130,77	11	61,11
2021	18	64,28	8	47,05	10	90,90
2022	11	61,11	8	100,00	3	30,00
2023	13	118,18	8	100,00	5	166,66
2024	13	100,00	6	75,00	7	140,00

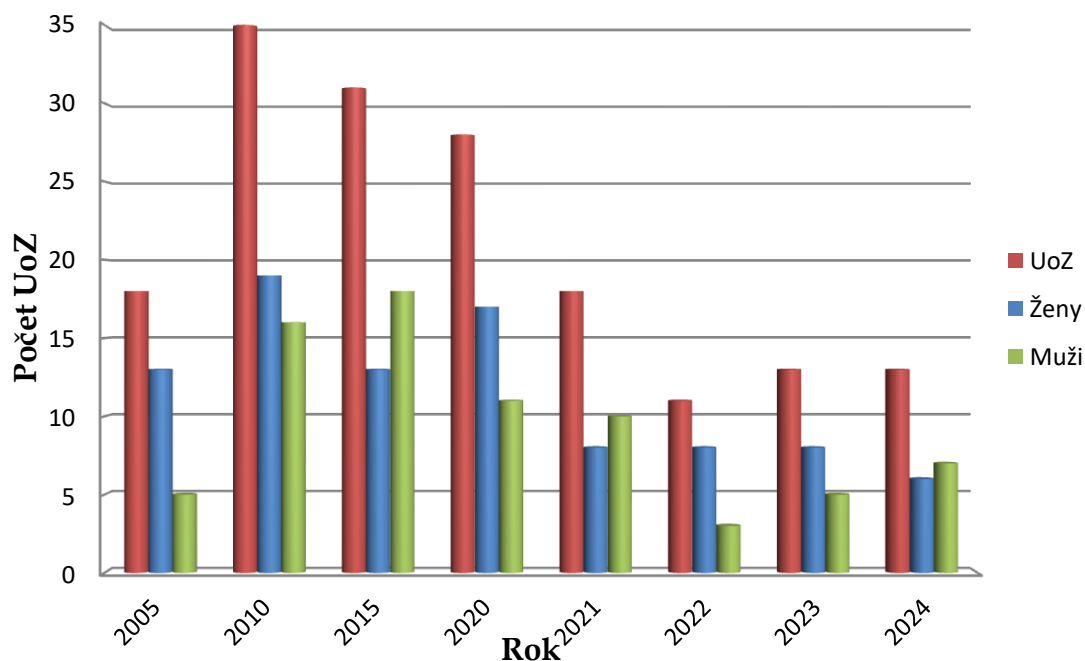
Zdroj: ŠÚ SR, UPSVaR, vlastné prepočty

Stav UoZ v obci Slepčany je pomerne prijateľný, a to tak v poslednom období, ako počas sledovaného vývoja. Od roku 2010 sa zaznamenal ich pokles. Vo väčšine rokov prevládala

v tejto skupine počet žien nad počtom mužov. Najnižšie počty UoZ sa evidovali v roku 2022, tak spolu, ako aj v rámci skupiny mužov. U žien ich bolo najmenej v roku 2024.

Graf č. 2

Vývoj počtu UoZ v obci Slepčany

V štatistikách Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa vykonáva evidencia UoZ podľa niekoľkých hľadísk. Ide o skupiny UoZ podľa veku, doby evidencie, rodinného stavu, najvyššieho dosiahnutého vzdelania, profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie, odvetvia posledného zamestnávateľa a podľa znevýhodnených podľa § 8 zákona č. 5/2004 Z.z.

Stav UoZ december 2024 – podľa dĺžky evidencie

tabuľka č. 10

Doba evidencie	UoZ	
	Počet osôb	v %
do 3 mesiacov	8	61,53
4 – 6 mesiacov	2	15,39
7 – 9 mesiacov	-	0
10 – 12 mesiacov	-	0
13 – 18 mesiacov	2	15,39
19 - 24 mesiacov	1	7,69
25 – 30 mesiacov	-	0
31 – 36 mesiacov	-	0
37 – 42 mesiacov	-	0
43 – 48 mesiacov	-	0
nad 48 mesiacov	-	0

Zdroj: ÚPSVaR, vlastné prepočty

Dĺžka evidencie UoZ je v rámci obce Slepčany pozitívne hodnotená, keďže v tejto evidencii sa nenachádzajú osoby dlhšie ako 2 roky, aj to len 1 osoba v rámci obdobia ku koncu roka 2024. Najviac UoZ bolo registrovaných na UPSVaR len krátkodobo.

Stav UoZ december 2024 – podľa veku

tabuľka č. 11

Veková skupina	UoZ	
	Počet osôb	v %
do 20 rokov	-	0
20-24	1	7,69
25-29	3	23,08
30-34	1	7,69
35-39	1	7,69
40-44	3	23,08
45-49	2	15,39
50-54	1	7,69
55-59	1	7,69
60 a viac	-	0

Zdroj: ÚPSVaR, vlastné prepočty

Štruktúra UoZ v danom období bola v zložení rôznorodej vekovej kategórie. Nachádzali sa v nej osoby od 20 do 59 rokov.

Pri kategorizácii podľa **najvyššie dosiahnutého vzdelania** najviac osôb bolo v skupine UoZ s post sekundárnym neterciárnym vzdelaním (8 osôb). Dve osoby mali nižšie sekundárne vzdelanie, dve osoby terciárne vysokoškolské tretieho stupňa a jedna osoba terciárne vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa.

Podľa **rodinného stavu** sa evidovalo 5 slobodných občanov, 5 osôb ženatých/vydatých a jedna osoba v stave rozvedenom.

A.3.5 Podnikateľská sféra

Právne postavenie podnikateľov je definované ustanoveniami *I. a II. Hlavy prvej časti Obchodného zákonníka*, kde sú vymedzené základné pojmy podnikania. **Podnikaním** sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisk. **Podnikateľom** je osoba zapísaná v obchodnom registri, osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Malé a stredné podniky na Slovensku tvoria 99,9 %-ný podiel z celkového počtu podnikateľských subjektov, poskytujú v podnikovej ekonomike pracovné príležitosti takmer trom štvrtinám aktívnej pracovnej sily a podieľajú sa viac ako polovicou na tvorbe pridanej

hodnoty. v. Viac ako tri štvrtiny malých a stredných podnikov je aktívnych v odvetviach ako obchodné služby, obchod, stavebníctvo a priemysel.

Podľa údajov ŠÚ SR vzrástla slovenská ekonomika v roku 2023 o 1,6 %, čo predstavuje najpomalší rast za posledných desať rokov, s výnimkou roku 2020. Počet malých a stredných podnikateľov sa v roku 2023 mierne znížil po pravidelnom raste v predchádzajúcich rokoch. Pokles počtu aktívnych malých a stredných podnikateľov dosiahol 0,5 %. Na konci roka 2023 bolo v Registri organizácií ŠÚ SR evidovaných 666 938 aktívnych MSP. Najvýznamnejší pokles bol dosiahnutý v Nitrianskom kraji a ďalších dvoch krajoch. V NSK bol v roku 2023 počet MSP 28 316 .

Samostatne hospodáriaci roľníci sa na Slovensku prirodzene sústreďujú v regiónoch s vhodnými podmienkami pre poľnohospodárstvo. Najväčší podiel SHR sa nachádza v Nitrianskom kraji (18,9 %). A Banskobystrickom (18,8 %).

Počet FO a PO

tabuľka č. 12

Rok	FO/živnostníci	PO
2005	43+39	6
2010	52+49	13
2015	52+50	13
2018	60+54	18
2019	57+54	18
2020	54+51	18
2021	61+58	18

Zdroj: ŠÚ SR

Výstavba závodov začiatkom 21. storočia v Zlatých Moravciach podporilo pracovné príležitosti hlavne v priemyselnej oblasti, najviac v automobilovom, strojárskom a stavebnom priemysle. Nezaostával ani potravinársky priemysel.

V obci Slepčany je zameranie podnikateľských aktivít fyzických osôb orientované prevažne na obchodnú činnosť, remeselnú a stavebnú činnosť. V obci sa nachádza viacero obchodných spoločností, ktorých hlavnou činnosťou je obchodná činnosť, stavebné práce, činnosti v oblasti dopravy a poľnohospodárske práce, ale aktivity sa vyvíjajú aj v ďalších segmentoch podnikania. Medzi nimi sú:

AGRONATURAL družstvo Nová Ves - Slepčany

Agromix, s.r.o.

ART & FLOW s.r.o.

EURO PET EXPRESS, s.r.o.

GAS PROGRES I., spol. s r.o.

GO-HYDRAULIKA, s.r.o.

JagerSlovensko s. r. o.

EPO PLAST, s.r.o. a iné.

Počet právnických osôb od roku 2005 rástol a zastabilizoval od roku 2018 v počte 18 subjektov. Počet fyzických osôb a živnostníkov je v primeranom počte a najviac ich bolo registrovaných v roku 2021, najmenej v roku 2004, a to 38/33.

Kladné hodnoty podľa štatistických zistení sa preukázali aj v počte a v pomere **ziskovosti** PO. Od roku 2006 po 2021 každým rokom prevyšoval počet ziskových PO nad neziskovými. Iba v roku 2004 bol stav, kedy počet neziskových PO (3) prevyšoval počet ziskových PO (2). Najviac ziskových podnikaní PO bolo v roku 2018 v počte 16 subjektov (2 neziskové) a najmenej v roku 2004 v počte 2 subjekty (3 subjekty neziskové). Neziskových subjektov bolo najviac v rámci podnikaní PO v obci v roku 2011 až 2014 (po 5 subjektov) a najmenej v roku 2015 (1 subjekt)..

A.3.6 Bývanie

Základným a najvýznamnejším prvkom sociálnej infraštruktúry je domový a bytový fond obce. Vývoj bytovej politiky úzko súvisí s vývojom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva. Jedným zo základných predpokladov na riešenie celkovej nepriaznivej situácie v regióne, ako sú nízka ekonomická aktivita obyvateľov a nepriaznivý demografický vývoj s priamym dopadom na jeho vekovú štruktúru, je vytváranie podmienok na bývanie.

Bývanie a jeho úroveň patria k dôležitým aspektom celkových životných podmienok obyvateľstva. Byt neplní iba materiálnu funkciu prirodzených potrieb rodiny ako základnej jednotky spoločnosti, ale zároveň je výraznou zložkou kultúrneho štandardu obyvateľstva a v nemalej miere aktívne pôsobí na regeneráciu ľudí. Na celkovú úroveň bývania pôsobí predovšetkým počet obyvateľov bývajúcich v bytoch a domácnostiach, čo je však popri celkovom počte bytov a ich vybavení podmienené demografickou skladbou obyvateľstva a domácností. Ďalším dôležitým ukazovateľom bývania rodín je spoločné bývanie domácností. Napriek tomu, že v mnohých prípadoch ide o vzájomne želané spolužitie (tzv. viacgeneračné rodiny), spoločné bývanie je väčšinou dôsledkom nevyriešeného bytového problému. Dotýka sa to predovšetkým mladých rodín.

Bytový a domový fond

tabuľka č. 13

Obdobie výstavby	pred 1919	1919-1945	1946-1960	1961 -1980	1981-2000	2001-2010
Počet	7	55	79	105	46	11
Obdobie výstavby	2011-2015	2016+				
Počet	16	9				

Zdroj: ŠÚ SR

Významným aspektom pri rozhodovaní o bývaní majú priestorové danosti územia. Ďalšie faktory pri rozhodovaní, kde bývať, sú aj občianska vybavenosť – základné občianske služby, vzdelávacie a zdravotné služby, kultúrne a športové vyžitie, zabezpečenie infraštruktúrou, ako aj sociálno-spoločenské zázemie.

V obci sa v nachádzalo v roku 2021 celkom 330 domov, z toho rodinných 322, bytových domov 5 a ostatné nezistené 3. Byty boli v celkovom počte 345. Vo vlastníctve fyzických osôb ich bolo 291, vo vlastníctve štátu 1, zahraničného subjektu 1 a v kombinovanom vlastníctve 12. Vo vlastníctve obce Slepčany je 8 nájomných bytov- 3 izbových. (Nezistených bolo 25.) Na verejný vodovod v tomto období bolo napojených 238 domov, vlastné vodovodné zdroje malo 70 domov a bez pripojenia 17. Pripojených na plynovod bolo 290 domácností, 38 bolo bez pripojenia. Septik využívalo 295 domácností, domácu ČOV mali 3 domácnosti. Z uvedeného je známe, že obec ešte nemá riešenú kanalizačnú sieť.

V roku 2011 to bolo celkom 329 domov, z čoho boli 3 bytové domy. V rodinných a bytových domoch je spolu 344 bytov.

A.3.7 Školstvo, zdravotníctvo, sociálne a občianske služby

V roku 2023 v obci žilo 112 detí a mládeže do veku 14 rokov. Z toho detí do začiatku povinnej dochádzky do školy bolo niečo vyše 6 % z celkového počtu obyvateľov a detí navštevujúcich základnú školu mierne nad 7 %. Strednú školu navštevovalo okolo 27 detí a vysokú školu 16 osôb.

V obci Slepčany je zabezpečené vzdelávanie v **Základnej škole s materskou školou** s VJS od septembra 2019. Škola s právnou subjektivitou poskytuje priestory na výkon činnosti v rámci materskej školy a základnej školy 1. stupňa. V základnej škole sú vytvorené dve triedy pre spojené ročníky 1. až 4.

Od piateho ročníka navštevujú žiaci Základnú školu *Štefana Moyses* v Tesárskych Mlyňanoch. Deti z obce okrem týchto škôl dochádzajú aj do školských zariadení vo Vrábloch a v Zlatých Moravciach.

Materská škola je jednotriedna, heterogénna s maximálnym počtom detí 24. Materskú školu navštevujú deti od 3 do 6 rokov. Forma štúdia je celodenná. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje prostredníctvom Štátneho vzdelávacieho programu a Školského vzdelávacieho programu s názvom – CESTA ZA POZNANÍM! Výchovu a vzdelávanie sa realizuje prostredníctvom modelu tvorivo-humanistickej výchovy a vzdelávania, ktorého cieľom je, aby sa tvorivosť stala zmyslom života.

V materskej škole v šk. r 2024/2025 pôsobili dvaja pedagogický zamestnanci.

Vývoj počtu detí v MŠ tabuľka č. 14

Šk.r.	Počet detí
2020/2021	24
2021/2022	24
2022/2023	23
2023/2024	24
2024/2025	24

Zdroj: OcU Slepčany

Základná škola patrí medzi neplno-organizované, málotriedne školy. Zapája sa do rozvojových projektov s podporou rozšírenia knižného fondu oboch zariadení, so získaním prostriedkov na zabezpečenie dodávok ovocia a zeleniny pre zlepšenie zdravého životného

štýlu detí, ale aj projektu s charitatívnym cieľom, kedy v čase vianočnom sa vykonal zber základných prostriedkov pre život s podporou seniorov, dôchodcov. Telocvičňu škola nemá. Budova školy prešla rekonštrukciou, kedy v šk. r. 2023/2023 bola zateplená a obnovená.

Počet pedagogických zamestnancov je 3 a nepedagogických 4 (1 upratovačka v ZŠ aj MŠ, 2 zamestnanci v školskej jedálni – vedúca a kuchárka a účtovníčka).

Vývoj počtu detí v ZŠ

tabuľka č. 15

Šk.r.	Počet detí spolu	Počet tried
2020/2021	22	2
2021/2022	17	2
2022/2023	23	2
2023/2024	21	2
2024/2025	16	2

Zdroj: OcU Slepčany

Počet žiakov v šk. r. 2024/2025 (ZŠ)

tabuľka č. 16

Počet žiakov	Trieda
8	1.
8	2.

Zdroj: OcU Slepčany

Pôsobnosť tu nachádza aj **školský klub detí**, ktorého poslaním je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania. Školský klub poskytuje deťom relaxačné, odpočinkové a pohybové aktivity, rozvíja ich záujmy a nadanie.

Stredoškolské vzdelanie poskytujú viaceré stredné odborné a všeobecnovzdelávacie školy v Nitre, Zlatých Moravciach a Vrábľoch; najbližšie vysoké školy sú v Nitre.

Zdravotnícke zariadenie v obci nie je. Ambulantnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov obce zabezpečujú samostatné ambulancie a polikliniky vo Vrábľoch, v Zlatých Moravciach a v Nitre. Komplexne vybavená nemocnica je v Nitre.

V obci pôsobí zariadenie **sociálnych služieb**, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu pre 30 ľudí. Najbližšie zariadenie s pobytovou formou sa nachádza v Zlatých Moravciach, kde je možnosť zabezpečiť potrebné sociálne služby v zariadení. Opatrovateľská služba nie je v prevádzke.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom),
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby),
- stretnutia dôchodcov - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným,

- v prípade potreby zabezpečenie terénnej opatrovateľskej služby,
- v prípade potreby zabezpečenie stravovania odkázaných .

Obec v prípade potreby podporuje poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce. Svoje zámery v tejto oblasti má zaznamenané v dokumente **Komunitný plán sociálnych služieb obce Slepčany 2021-2030**.

A.3.8 Kultúrno-spoločenský a športový život

Pre aktívne využívanie voľného času majú obyvatelia k dispozícii **kultúrny dom** a **obecnú knižnicu**. Kultúrny dom je v spoločnom objekte s obecným úradom. Knižnica nemá právnu subjektivitu. Jej zriaďovateľom je obec a je v umiestnená v objekte domu služieb v centre obce, kde je aj pošta. Poslaním knižnice je budovať, ochraňovať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond vrátane dokumentov miestneho a regionálneho významu. Organizuje a zabezpečuje tiež ďalšie kultúrne, vzdelávacie a spoločenské podujatia, ktoré súvisia s jej hlavnou činnosťou (literárne stretnutia, besedy, exkurzie a pod.).

V oblasti kultúrneho a spoločenského života vyvíjajú aktivity 4 organizácie, resp. neformálne združenia: **Poľovnícke združenie Slepčany**, **TJ Slepčany**, **Dychová hudba Slepčanka**, **Slovenský zväz zdravotne postihnutých**, **Krajšie Slepčany, o.z.**

V obci nachádzať **požiarnu zbrojnicu**. **Cintorín** je v severnej časti obce.

Športový areál je na východnom okraji obce, v atraktívnom prírodnom prostredí v blízkosti rieky Žitava. Areál pozostáva z **futbalového ihriska** s prevádzkovým objektom a menšieho **tréningového ihriska**.

Aktívnym a pravidelným športovým podujatím -preteky v behu- je známa **Slepčianska 15-tka**. V roku 2024 obec organizovala 27. ročník.

V Slepčanoch sa futbal začal hrať po II. svetovej vojne a jeho vývoj možno sledovať v troch etapách, a to od vzniku v roku 1947 po prvé prerušenie v roku 1962. Znovu založenie bolo v roku 1965 a opätovný zánik v roku 1968. Ďalšia etapa fungovania sa datuje od roku 1973 až dodnes. Tradíciu futbalu zaznamenali v bulletine, ktorý bol vydaný pri príležitosti 50. a 60. výročia vzniku organizovaného futbalu v obci.

A.4 Územno-technická analýza

Zákon č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov okrem iného uvádza, že miestnymi cestami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych ciest. Siete miestnych ciest sa budujú a udržiavajú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou tak, aby uľahčovali osídlenie a vyhovovali potrebám miestnej dopravy, prípadne poľnohospodárskej dopravy, a ak to vyžadujú všeobecné záujmy, aj potrebám diaľkovej dopravy a potrebám obrany štátu.

A.4.1 Cestná sieť a dopravné napojenie

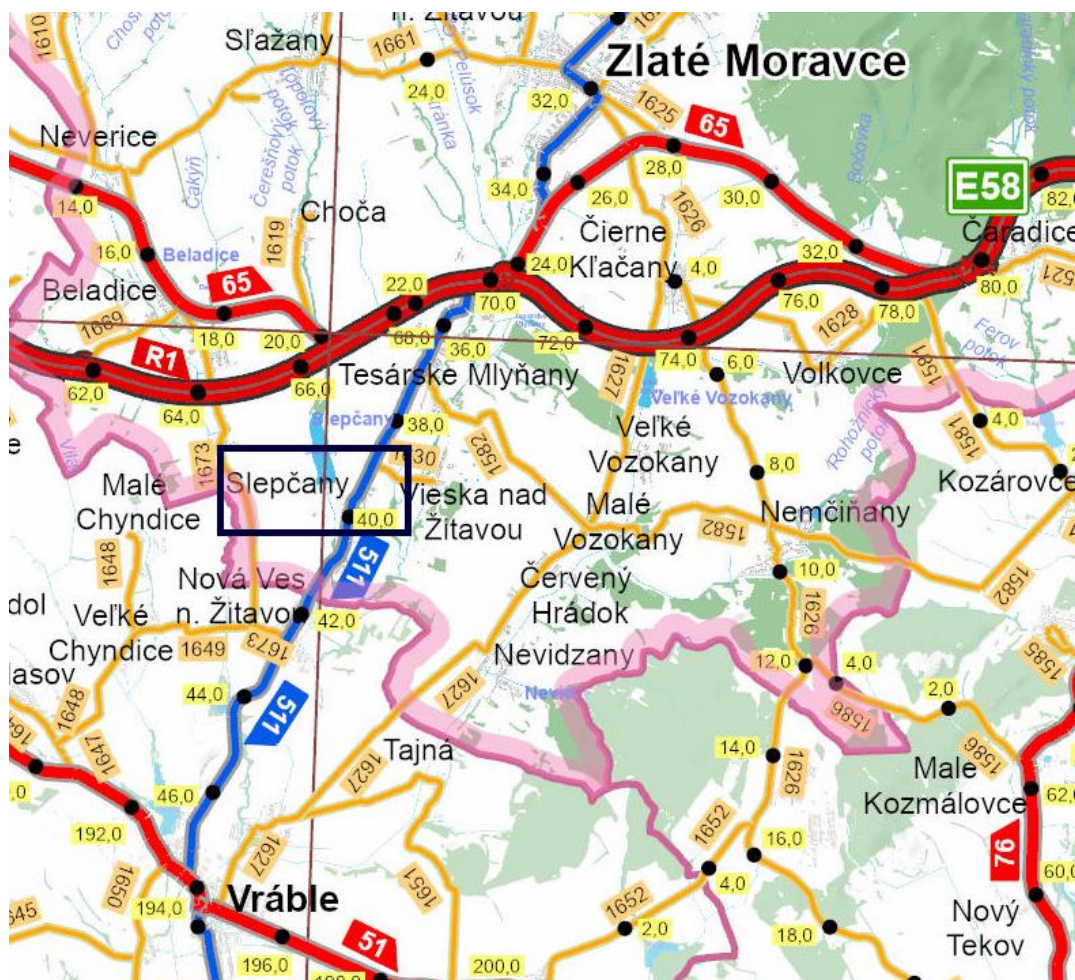
Obec Slepčany má z hľadiska dopravnej dostupnosti výhodnú polohu, keďže obcou prechádza cesta II. triedy, ako aj železničná trať regionálneho významu. Neďaleko obce vedú ďalšie cestné koridory medzinárodného významu.

Na nadradený komunikačný systém je obec Slepčany napojená prostredníctvom cesty **II. triedy č. 511** *Bajč – Dvory nad Žitavou – Vráble – Zlaté Moravce – Skýcov*. Z hľadiska riešeného územia zabezpečuje spojenie predovšetkým s mestami Vráble a Zlaté Moravce a okolitými obcami pozitavského sídelného pásu (Nová Ves nad Žitavou, Tesárske Mlyňany). Južne vo Vrábl'och križuje cestu **I. triedy č. 51** *Levice – Nitra* (s pokračovaním do Trnavy a ďalej do ČR), severne v Zlatých Moravciach cestu **I. triedy č. 65** *Nitra – Žiar nad Hronom*. Smerom na sever sa napája na rýchlostnú cestu **R1** (*Bratislava-Trnava-Nitra-Zvolen-Banská Bystrica-Ružomberok*), ktorá je zároveň súčasťou prítomných európskych ciest **E 571** (*Bratislava- Košice*) – tzv. južný cestný ťah a **E 58** (*Viedeň-Rostov nad Donom*). Na Slovensku tvorí južnú cestu *Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice – Michalovce – Vyšné Nemecké*). Cesta II/511 prechádza katastrálnym územím obce v smere sever–juh v dĺžke 3 km. Plní súčasne aj funkciu dopravnej kostry zastavaného územia – na úseku asi 1,3 km tvorí prieťah zastavaným územím obce.

Územím obce prechádza **železničná trať č. 151** *Nové Zámky - Úľany nad Žitavou – Vráble – Zlaté Moravce*. Ide o jednokolejovú neelektrifikovanú trať s funkčným významom regionálneho železničného tranzitu. Na trati premávajú osobné vlaky č. 5801; 5809; 5821; 5824; 5827; 5830/5230; 5802; 5818/5218. V obci je na trati zastávka.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy ako je **letecká** a **vodná** doprava sa v území nenachádzajú.

Autobusová doprava je zabezpečená spoločnosťou ARRIVA NITRA, a.s. linkami s č. 407409. V obci sa nachádzajú 3 zastávky.

Cestná sieť v obci Slepčany a jej okolí

Zdroj: <https://www.cdb.sk/Files/Galleries/mapyokresov/zlate-moravce.jpg>

Funkciu **miestnej dopravnej kostry** obce plní prieťah cesty II. triedy č. II/511 zastavaným územím obce. Dĺžka prieťahu je 1,3 km a zastavaným územím prechádza v takmer priamej trase, ktorá mení smerové vedenie len v miernych oblúkoch. Na túto cestu sa približne v strede obce z východnej strany napája široká miestna komunikácia (Žitavská ul.), vymedzujúca centrum obce s občianskou vybavenosťou. Z cesty II. triedy sa v zastavanom území odpaľujú ďalšie miestne komunikácie. Vytvárajú nepravidelnú sieť ulíc s celkovou dĺžkou 4,36 km, ktoré sa vzájomne stýkajú alebo pretínajú v rôznych uhloch.

Miestne komunikácie v obci sú spevnené. V rámci katastrálneho územia sa ďalej nachádzajú spevnené účelové a poľné komunikácie, sprístupňujúce príslušné poľnohospodárske a vinohradnícke hony.

Chodníky sú vybudované pozdĺž hlavného dopravného ťahu – cesty II. triedy č. II/511, po celej dĺžke jej prieťahu zastavaným územím obce. Chodníky sú obojstranné, vo vyhovujúcej kvalite a šírkovom usporiadaní. Jednostranný chodník je aj na Žitavskej ulici. V obci sa nachádza 4 743,16 m novovybudovaných chodníkov o šírke 1,2 m (5 691,80 m²) – pozdĺž hlavnej cesty v obci a na Žitavskej ulici.

Parkovacie plochy sa nachádzajú hlavne v centre obce v blízkosti obecného úradu a pri cintoríne.

Vzhľadom k polohe obce v údolí rieky Žitava a v blízkosti miest Vráble a Zlaté Moravce je tu značný potenciál rozvoja **cykloturistiky**.

Cyklotrasa zelenej farby č. **5136 – Slepčany-Chyndice-Nová Ves nad Žitavou** je kratšia trasa o dĺžke 9,6 km. začína v obci Slepčany na križovatke s červenou magistrálou (045 – *Požitavská cyklomagistrála*), prepája obce Slepčany, Malé Chyndice, Veľké Chyndice a Novú Ves nad Žitavou.

Cyklotrasa žltej farby č. **8119 – Slepčany-Zlaté Moravce** o dĺžke 14 km prechádza viacerými turistickými atrakciami regiónu. začína na križovatke s *Požitavskou cyklomagistrálou* pri obci Slepčany. Pokračuje po dobrých asfaltových cestách do obce Vieska nad Žitavou a Tesárskych Mlynian (**Arborétom Mlyňany Slovenskej akadémie vied**). Za obcou pokračujeme po poľnej ceste popri lavičke a vyhliadke v tvare rebríka, a následne okolo **pamätníku bitke s tureckými vojskami**. Následne znova vedie po asfaltových cestách Veľké Vozokany a Čierne Kľačany až do Zlatých Moraviec, kde končí tak ako na začiatku, na križovatke s *Požitavskou cyklomagistrálou*.

Cyklotrasa červenej farby č. **045 – Požitavská cyklomagistrála I. úsek (Slepčany-Úľany nad Žitavou)** je o dĺžke 27,5 km. Úsek vedie zo Slepčian južným smerom po ceste č. 511 až za obec Nová Ves nad Žitavou. Za obcou odbáča na poľnú cestu po ktorej vedie k mestu Vráble, kde vychádza na hrádzu rieky Žitava, ktorou obchádza mesto. Po nej trasa pokračuje až k obci Úľany nad Žitavou, kde schádza do obce. Následne prechádza obcou až ku križovatke s 019 – *Ponitrianskou cyklomagistrálou*, kde končí.

Cyklotrasa **II. úsek 045 Požitavskej cyklomagistrály** vedie úsekom **Veľká Lehota – Slepčany**. Jej dĺžka je 32,9 km. Začína pri prameni rieky Žitava pri obci Veľká Lehota. Trasa vedie po ceste č. III/511004 a cez viacero obcí prichádza do mesta Zlaté Moravce. Prechádza uličkami mesta k rieke Žitava. Za mestom vychádza na poľnú cestu s trávnatým povrchom. Po tejto ceste trasa vedie do obce Tesárske Mlyňany, kde vychádza na cestu č. II/511. Po ceste č. II/511 vedie až do obce Slepčany, kde sa trasa nadväzuje na prvý úsek trasy a pokračuje do Úľan nad Žitavou.

A.4.2 Inžinierske siete

Zásobovanie elektrickou energiou

V blízkosti obce sa nachádzajú dôležité energetické zariadenia na výrobu a distribúciu elektrickej energie. Jadrová elektráreň Mochovce zabezpečuje výrobu elektrickej energie pre spotrebiská v rámci západného a stredného Slovenska.

Dôležitými regionálnymi uzlami elektrizačnej sústavy sú rozvodňa 400/110 kV Veľký Ďur a rozvodňa 110/22 kV v Zlatých Moravciach s inštalovaným výkonom 2 x 40 MVA. V súčasnosti má zaťaženie 12 MVA, čo znamená, že v rozvodni je značná rezerva.

Obec Slepčany je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušného vedenia VN 22 kV č. 321 z elektrizačnej siete ZSE a. s. prostredníctvom 4 distribučných 55/transformačných staníc. Z kmeňového vedenia, ktoré vedie po východnom okraji obce, paralelne s cestou II. triedy, sú vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojok k transformačným staniciam. Transformačné stanice sú rozmiestnené rovnomerne po okraji

zastavaného územia obce. Na území obce sú ďalšie 2 transformačné stanice, ktoré nie sú v správe ZSE.

Elektrinu dodáva i Firma Rechtys, spol. s r.o. a prispieva do elektrickej siete max. výkonom 55 kWp prostredníctvom fotovoltaiiky.

Verejné osvetlenie

Ulice obce sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia je riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa ovláda automaticky pomocou fotobunky.

Zásobovanie plynom

V blízkosti riešeného územia v trase Tlmače – Zlaté Moravce prechádza medzištátny plynovod DN 700; PN 55. Na tento plynovod je napojený plynovod DN 500; PN 64 Šaľa – Zlaté Moravce, z ktorého odbočuje VVTL plynovod pre zásobovanie jadrovej elektrárne Mochovce DN 200 PN 63, ktorý prechádza severozápadným okrajom katastrálneho územia Slepčany. Z tohto plynovodu je zásobovaná aj obec Slepčany.

Plynifikácia sa realizovala od roku 1997 v rámci spoločného projektu plynifikácie obcí Tesárske Mlyňany, Vieska nad Žitavou, Slepčany a Nová Ves nad Žitavou. Z VVTL plynovodu je pri obci Tesárske Mlyňany vysadená VVTL prípojka D 50 v dĺžke 60 m z ocelového materiálu. Prípojka je ukončená v regulačnej stanici RS 3000/2/1, ktorá je zdrojom zemného plynu pre všetky 4 obce. Je situovaná asi 50 m južne od zastavaného územia obce Tesárske Mlyňany, v k.ú. Vieska nad Žitavou. Jednotlivé obce sú navzájom spojené prepojovacími strednotlakovými plynovodmi, vedenými pozdĺž cesty II/511 poľnohospodárskou pôdou. Dĺžka plynovodu dosahuje 5 620 m. Na plyn bolo napojených 285 domácností.

Zásobovanie teplom

Predpokladá sa, že domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV budú aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne využitie slnečnej energie kolektormi a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biologický odpad. Uplatnením týchto zdrojov energie dochádza k zníženiu spotrebovaného plynu v obci a zvýšeniu energetickej účinnosti budov a priestorov.

Telekomunikácie a miestny rozhlas

Miestna telekomunikačná sieť obce Slepčany je zabezpečená vzdušným vedením. Digitálna telefónna ústredňa sa nachádza pri budove pošty. Územie je relatívne dobre pokryté signálom mobilných operátorov Orange a T-Mobile.

V celej obci sú vybudované vedenia obecného rozhlasu. Vysielač ústredňa miestneho rozhlasu je v budove obecného úradu.

Kanalizácia

Obec Slepčany nemá vybudovanú funkčnú kanalizačnú sieť ani čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby, odkiaľ sa vyvážajú do čistiarene odpadových vôd alebo likvidujú iným spôsobom. Tento stav je nevyhovujúci a značnou mierou prispieva k znečisteniu podzemnej vody a pôdy.

Obec v spolupráci s obcou Vieska nad Žitavou a Úľany nad Žitavou majú v procese projekt pre riešenie budovania kanalizačnej siete. Samotná realizácia si žiada vykonať úkony ohľadom získania prostriedkov a rozhodnutí pre stavebné práce.

Odvádzanie dažďových vôd

Vzhľadom k polohe zastavaného územia na plochej riečnej nive nie je územie obce ohrozené prívalovými (svahovými) vodami. Odvod dažďovej vody z komunikácií je vhodné vsakovaním do terénu na okrajoch komunikácií (vsakovacie jamy a rigoly). Na väčšine ulíc sú rigoly vybudované. Doriešenie odvádzania dažďových vôd výstavbou dažďového rigolu je potrebné v niektorých častiach obce.. V prípade potreby zriaďovania spevnených plôch sa odporúča preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Väčšina dažďových vôd by bolo vhodné zachytávať na súkromných pozemkoch, prípadne využívať na polievanie. Tým je možné dosiahnuť zadržiavanie vody v území a zachovanie potrebnej vlhkosti v zastavanom území, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie.

V súčasnosti obec realizuje činnosti spojené s protipovodňovými aktivitami.

A.4.3 Ostatné

Stav občianskych služieb pokrýva základné potreby obyvateľstva. V obci nachádzať potraviny, rozličný tovar, pohostinstvo a poštu.

A.5 Prírodno-enviromentálna analýza.

Podľa geomorfologického členenia obec Slepčany je súčasťou podsústavy ***Panónskej panvy***, provincie ***Západoslovenská panva***, subprovincie ***Malá Dunajská kotlina***, oblasť ***Podunajská nížina***, celok ***Podunajská pahorkatina*** a podcelok ***Hronská pahorkatina***, ***Žitavská niva*** a ***Žitavská pahorkatina***.

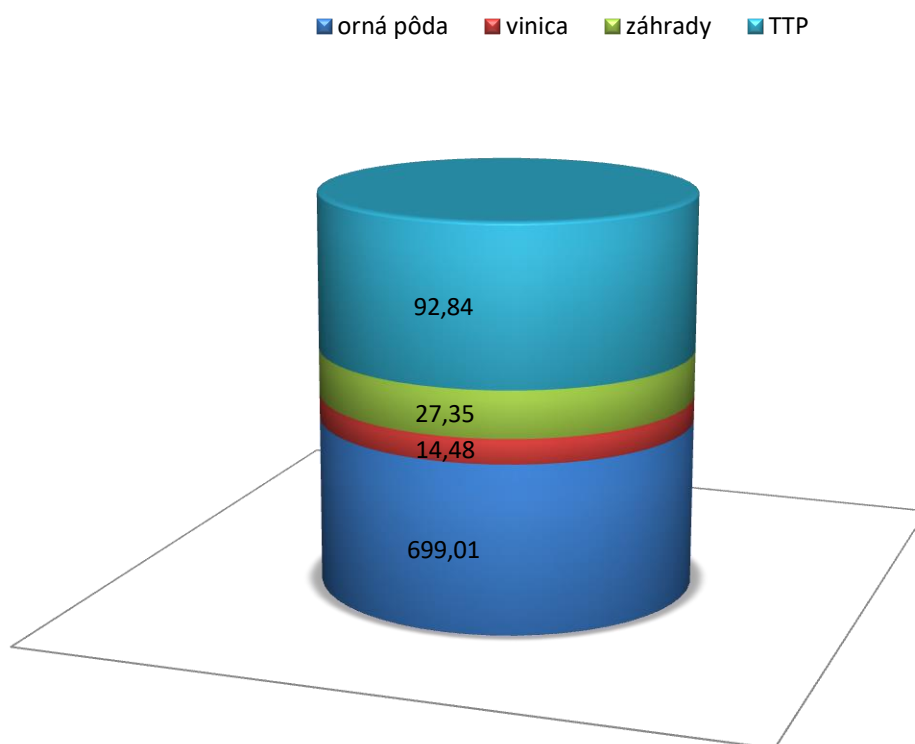
A.5.1 Prírodný potenciál

Samotná obec má rozlohu **935,18 ha**, z čoho poľnohospodárska pôda zaberá 803,66 ha a nepoľnohospodárska pôda 131,52 ha.

Štruktúra **poľnohospodárskej pôdy** je v zložení ornej pôdy s podielom 669,01 ha, viníc 14,48 ha, záhrad 27,35 ha a trvalých trávnatých porastov 92,84 ha. Ovocné sady sa vo väčších rozmeroch nenachádzajú, v menších len u samopestovateľov.

Graf č. 3

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy (ha)

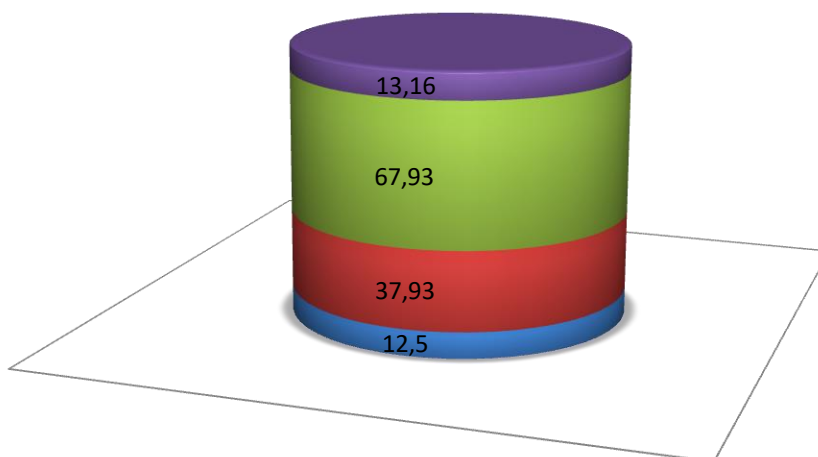

Nepoľnohospodárska pôda je zastúpená lesnými pozemkami o výmere 12,50 ha, vodnými plochami 37,93 ha, zastavanými plochami a nádvormi 67,93 ha a ostatná plocha zaberá 13,16 ha.

Graf č. 4

Štruktúra nepoľnohospodárskej pôdy (ha)

■ lesný pozemok ■ vodná plocha ■ zast. plocha a nádvorá ■ ostatná plocha

Chránené a významné územia

V riešenom území sa nenachádza žiadne maloplošné ani veľkoplošné územie ochrany prírody vyhlásené podľa Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a v zmysle tohto zákona tu platí prvý stupeň územnej ochrany. Riešené územie nezasahuje do súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu.

Katastrálnym územím obce Slepčany však prechádza nadregionálny biokoridor **NRBk1 Žitava** s celkovou dĺžkou/šírkou/výmerou: cca 32 000 m/od 10 do 50 m. Dotýka sa i ďalších katastrálnych území, a to obydľí Jedľové Kostolany, Obyce, Machulince, Zlaté Moravce, Tesárske Mlyňany, Vieska nad Žitavou.

Ide o hydrický biokoridor prechádzajúci stredom okresu od Pohronského Inovca resp. Tribeču, smerom na západ cez Podunajskú pahorkatinu (Žitavská niva), ktorý zahŕňa rovnomennú rieku Žitava. V súčasnosti je funkcia biokoridoru výrazne oslabená v dôsledku regulácie Slanej a jej prítokov, odstráneniu sprievodných porastov, odvodneniu nivy a prieniku inváznych druhov. Koridor na migráciu využívajú predovšetkým akvatické a semiakvatické druhy organizmov.

Klíma

Pre riešenú oblasť je dominantné prechodné podnebie pričom dané územie patrí do teplej klimatickej oblasti. Na celkové podnebie okresu Zlaté Moravce, v ktorom sa obec nachádza, vplýva exponovanosť územia a sklon na juh. Prevažná južná časť patrí okrsku teplému,

miene suchému s miernou zimou, a severná časť do okrsku teplého, mierne vlhkého s miernou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu sa na väčšine územia pohybuje v rozmedzí 9 až 10 °C s priemerným množstvom zrážok 630 mm. Územie patrí vďaka svojej polohe medzi najteplejšie miesta na Slovensku. Najchladnejším mesiacom je január (- 2,6°C). Vodné zrážky v sledovanej oblasti sú dosť nerovnomerne rozdelené a priemerný ročný úhrn zrážok je 662 mm. Najväčšie úhrny zrážok sa vyskytujú v letných mesiacoch - jún a najnižšie úhrny zrážok sú v septembri a zimných mesiacoch. V zimnom období sa v tuhých, prevažne snehových zrážok vytvára na zemskom povrchu snehová pokrývka, ktorá má v oblasti Zlatých Moraviec krátke trvanie, v posledných rokoch takmer žiadne. V záujmovom území prevládajú východné a severozápadné vetry, čo je podmienené morfológiou terénu. Je vidieť silnejší vplyv priebehu doliny Žitavy nasmerovanie vetra.

Flóra a fauna

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí riešené územie do oblasti panónskej flóry, obvodu eupanónskej xerothermnej flóry, okresu Podunajská nížina.

Lesné plochy boli takmer úplne nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Jediná väčšia plocha lesa sa zachovala v lokalitách Háj, resp. Slepčanský háj na východnom okraji katastrálneho územia obce, na svahu Hronskej pahorkatiny. Z hľadiska drevinovej skladby ide o druhotný porast s prevahou agátu. Nelesná drevinová vegetácia sa vyskytuje vo forme remízok, pásov zelene pozdĺž vodných tokov – Žitavy, mlynského kanála, ďalej pozdĺž poľných ciest a na hraniciach poľnohospodárskych honov. Najčastejším druhom v rámci stromovej etáže je agát biely, ďalej sa vyskytuje orech kráľovský, čerešňa vtáčia, javor poľný, jaseň štíhly, rôzne druhy vrb a topol'ov.

Pobrežná vegetácia je v súčasnosti vyvinutá iba pri toku rieky Žitavy. Zo stromov prevláda vrbá biela, vrbá krehká, vrbá popolavá, jelša lepkavá, topol' biely. Z krov sú zastúpené hloh jednozemenný, ruža šíповá, ostružina, driev obyčajný, baza čierna. Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytovali predovšetkým na zaplavovaných plochách nivy Žitavy a potoka Drevenica.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. V rámci zastavaného územia sa pozdĺž ciest a na verejných priestranstvách v drevinovej skladbe sa vyskytujú javor, lipa, breza, dub a ihličnaté dreviny – smrek, jedľa, tuja a viaceré ovocné dreviny.

V dotknutom území a v jeho bezprostrednom okolí sa nachádzajú antropogénne biotopy, ako nepôvodné sekundárne biotopy, ktoré nahradili pôvodné spoločenstvá. V okolitom území sa môžu rozmnožovať druhy ako bažant poľovný, škvránok poľný, zajac najmä rôzne druhy hlodavcov. V blízkosti a v častiach vodných reliéfov nachádzať tomuto prostrediu prirodzené živočíšstvo. Vyskytuje sa tu mnoho druhov rýb, medzi inými aj kapry, zubáče, štúky, sumce či karasy.

Vodstvo

Rieka Žitava tečie stredom katastrálneho územia obce Slepčany v dĺžke asi 4 km, zo severnej strany v tesnom dotyku so zastavaným územím obce. Tok v riešenom území nie je regulovaný, tečie v pôvodnom koryte.

Čerešňový potok vyteká z vodnej nádrže Slepčany, ďalej tečie západne od obce Slepčany a v katastrálnom území Nová Ves nad Žitavou sa vlieva do Žitavy. Preteká veľkoblokovými celkami ornej pôdy.

Rieču a vodnú sústavu dopĺňa i **potok Drevenica**, ktorý tečie paralelne s riekou Žitava, od ktorej ho oddeľuje nižší chrbát Žitavskej pahorkatiny. Tok je v riešenom území regulovaný a napriamený. Preteká veľkoblokovými pôdnymi celkami ornej pôdy,

V obci sa nachádza ešte bývalé **koryto mlynského kanála**, ktorý bol vytvorený ako prepich skracujúci tok medzi Čerešňovým potokom a Žitavou. Tok v súčasnosti nie je zásobovaný vodou.

Vodná nádrž leží neďaleko obce Slepčany, v okrese Zlaté Moravce. Priehrada má rozlohu 46 ha a dosahuje hĺbku až 4,5 metra. Jej dno je členité a tvorení ho prevažne bahno, no vyskytnúť sa môžu i zatopené stromy. Do vodnej nádrže priteká Čerešňový potok, ktorý pramení v pohorí Tribeč.

Pre oblasť vodného hospodárstva je tu zaujímavosťou **technická pamiatka Zungov**. Táto bola postavená k tomu, aby zabránila proti povodňam, ktoré boli v minulosti na rieke Žitave.

Ovzdušie

Na území obce je stav ovzdušia ovplyvnený hlavne sezónnym vykurovaním domácností, t.j. pôsobia ako lokálne kúreniská a čiastočne cestná doprava. Do ovzdušia sa dostávajú aj čiastočky emisií z miestnej stavebnej či poľnohospodárskej práce a odpadu. Blízkosť jadrovej elektrárne Mochovce a iných priemyselných zón môžu v čase zvýšenej veternosti v závislosti od intenzity a jej smeru tiež zasiahnuť nepriaznivú kvalitu ovzdušia.

Na úrovni NSK práve z titulu zistenia zvyšujúceho sa znečistenia ovzdušia a na námet *Ministerstva vnútra SR, Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie* sa začiatkom roku 2024 spracoval **Program pre zlepšenie kvality ovzdušia pre zónu NSK** s príslušnými opatreniami (napr. kontrola dodržiavania správnych zásad vykurovania; informovanie a osвета verejnosti v danej oblasti;; podpora pri zabezpečení a realizácii činností spojených so zlepšením verejnej infraštruktúry-cestnej, energetickej využiteľnosti alternatívnych zdrojov; výsadba a údržba zelene a pod.). Zároveň NSK pristúpil (2024) k partnerskej zmluve, ktorá rieši zlepšenie kvality ovzdušia v rámci **Projektu LIFE IP**. Koordinačným prijímateľom je *Ministerstvo životného prostredia SR* a NSK s ďalšími subjektmi sú pridruženými prijímateľmi. Hlavným zámerom projektu je podpora efektívneho riadenia kvality ovzdušia s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť vystavenie obyvateľstva škodlivým vplyvom látok znečisťujúcich ovzdušie.

A.5.2 Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Obec Slepčany v súlade s ustanovením § 6 ods.1 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 39 ods.4 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov má vydané VZN č. 5/2020 doplnené ďalšími VZN, najnovšie VZN č. 1/2024 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Uvádza sa v nich okrem iného pravidelne aktualizovaný harmonogram zberu i odvozu odpadu. Zabezpečuje pre obyvateľov kuka nádoby a zberné nádoby (kontajnery) 110 litrové, 120, 240 a 1100 litrové a farebné vrecia na separovaný zber. Odvoz KO je vykonávaný raz za dva týždne pri zbere do kuka nádob, odvoz separovaných zložiek KO raz za mesiac, odvoz drobných stavebných odpadov podľa požiadavky poplatníkov a odvoz odpadov podľa § 4, ods. 4 tohto VZN sa uskutoční najmenej dvakrát do roka. Pre účely zberu odpadu má obec zriadený **zberný dvor** s riadnou prevádzkou. Samotný harmonogram zberu priebežne je priebežne aktualizovaný v kalendári, ktorý je vyvesený na verejne prístupných, na to určených miestach v obci a na domovskej stránke obce.

Odpad sa odváža na **skládku odpadu v Zlatých Moravciach**, ktorého prevádzkovateľom sú **Technické služby Zlaté Moravce**. Tuhý komunálny odpad odváža **Spoločnosť Zlatý vek, o.z., Nitra**. Zber a odvoz jedlých olejov a tukov, ako aj biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu sú zabezpečené spoločnosťou **CMT Group, s.r.o. Bratislava**.

Množstvo odpadu v tonách

tabuľka č. 17

Odpad	Rok		
	2022	2023	2024
Papier	16,93	12,989	13,858
Sklo	9,55	11,020	10,390
VKM na báze lepenky	0,220	0,420	0,24
Plasty	11,085	11,070	12,740
Kovové obaly	0,105	0,120	0,120
Kovy	41,127	66,271	31,326
Objemný odpad	35,47	28,39	18,110
Elektroodpad	0,87	1,508	0,339
Jedlé oleje a tuky	0,07	0,09	0,315
Textil	0	0,685	0,510
BRKaRO	0,665	0,620	3,025
BRO	32,765	69,42	80,100
Vytriedený odpad spolu	142,722	173,673	171,073
Zmesový KO	233,35	231,300	204,780
KO spolu	411,542	433,363	375,853

Zdroj: OcÚ Slepčany

Za sledované roky sa podarilo obci dosiahnuť zníženie množstva KO vďaka cielenému a efektívnemu selektovaniu odpadu. Vidieť to na náraste napr. vytriedeného BRO, ale aj uvedomenému prístupu obyvateľstva k potrebe triedenia a zhodnocovania odpadu z domácností a obchodnej činnosti.

Obec pravidelne informuje obyvateľstvo o harmonograme zberu a odvozu odpadov, o dopade pravidelného a účelového triedenia s dôrazom na možnosť recyklácie, zhodnocovanie a opakované využitie, t.j. ako správne triediť odpady a o dôležitosti racionálneho prístupu k ochrane životného prostredia. Koná tak v rámci zverejňovania informácií na domovskej stránke obce, formou kalendára, videí a pod. Zároveň poskytuje informácie o úrovni vytriedeného odpadu.

A.6 Inštitucionálno-organizačná analýza.

Obec je v zmysle Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (v znení neskorších predpisov), samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Obec pri výkone samosprávy plní viaceré dôležité úlohy ktoré jej ukladá zákon (§ 4, ods. 3 zákona, písm. a) až s)).

Starosta je štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce, v administratívno-právných vzťahoch je správnym orgánom. Je predstaviteľom a najvyšším výkonným orgánom obce. Funkcia starostu je verejná funkcia.

Starostu zastupuje **zástupca starostu** v rozsahu určenom starostom v písomnom poverení.

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štyri roky. Obec Slepčany má sedem poslancov. Zasadnutia sa uskutočňujú zvyčajne raz za tri mesiace. V prípade potreby sa zvoláva aj mimoriadne zasadnutie.

Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. V obci Slepčany na obecnom úrade pracujú dve administratívne pracovné sily. Činnosti vykonávajú na referáte správe daní a poplatkov, účtovníctva, miezd a personalistiky a referáte administratívy, pokladne a civilnej obrany. Okrem administratívneho nasadenia pod obecný úrad spadá výkon údržby a upratovania ďalšími dvoma zamestnancami.

Obec je zriaďovateľom **Základnej školy s materskou školou** s VJS. Základná škola zamestnáva troch pedagogických zamestnancov a materská škola dvoch pedagogických zamestnancov. Svoju prácu tu vykonávajú aj štyria nepedagogický zamestnanci, a to účtovníčka, dve zamestnankyne v školskej jedálni a upratovačka.

Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo podľa zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Obecné zastupiteľstvo zriadilo nasledovné **komisie**:

1. *Komisia finančná a správy majetku,*
2. *Komisia kultúrna, rozvoja vzdelávania a športu,*

3. *Komisia stavebná,*
4. *Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone prác verejných funkcionárov,*
5. *Komisia na ochranu verejného poriadku a životného prostredia.*

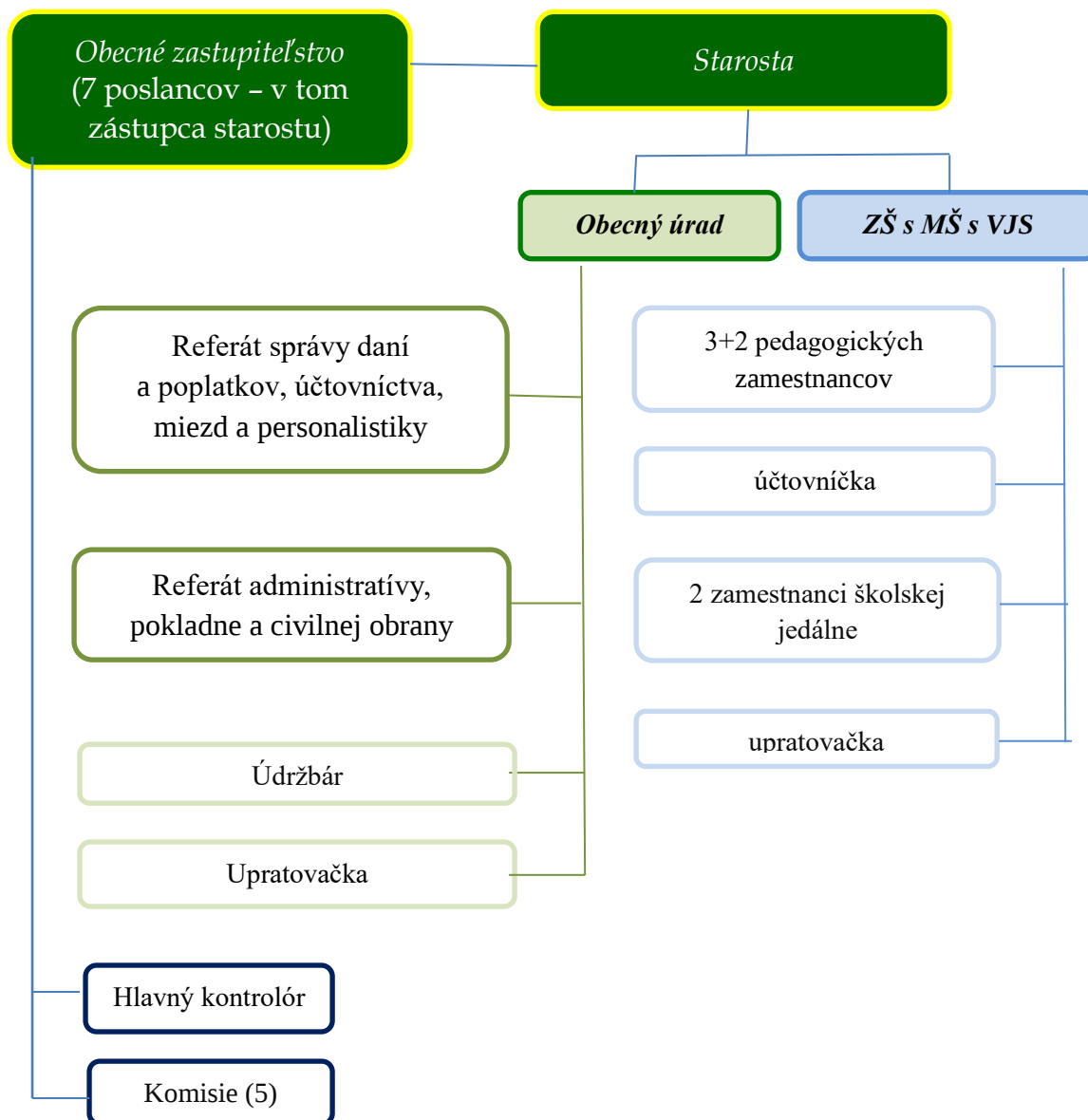
V obci pôsobia aj subjekty z tretieho sektora. Ide o subjekty na úrovni športu, kultúry, poľovníctva a skupiny zdravotne postihnutých. Spolu s nimi sa aj vedenie a ostatní zástupcovia obce priebežne spolupodieľajú na spoločných aktivitách.

Stavebné záležitosti a služby obec vybavuje a využíva v **Stavebnom úrade** vo **Vrábl'och**.

Na účely výkonu niektorých svojich práv a kompetencií sa obec môže i účelovo združovať s inými subjektmi i obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.

Organizačná štruktúra obce a obecného úradu Slepčany

Schéma č. 1

Obec je členom v ďalších právnych subjektoch, ako napr. v **Združení miest a obcí Slovenska**, **Mikroregión Požitavie – Širočina**, **MAS Občianskom združení pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie – Širočina“**. Je v družobných partnerstvách a vyvíja cezhraničnú spoluprácu s mestom **Letovice** v **ČR** a mestom **Mariazell** v **Rakúsku**.

Združení miest a obcí Slovenska - bolo založené na obhajobu spoločných oprávnených záujmov a presadzovanie potrieb svojich členov, teda miest, obcí. Mestá a obce sa na princípe dobrovoľnosti združujú v regionálnych združeniach, ako samostatných právnických osôb s vlastnými stanovami a orgánmi. Obec Slepčany je členom **Záujmového regionálneho združenia miest a obcí Mochovce**, ktoré bolo založené na ustanovujúcej schôdzi 26.11.1992 vo Vrábľoch. Združenie je dobrovoľným, záujmovým, na politických stranách a hnutiach nezávislým združením. Vzniklo na základe slobodne prejavenej vôle volených zástupcov miest a obcí nachádzajúcich sa v 20 km okruhu jadrovej elektrárne Mochovce, ktoré majú záujem na riešení ochrany životného prostredia ovplyvňovaného pôsobením jadrovej elektrárne v tomto území.

Mikroregión Požitavie – Širočina - vznikol v roku 2000 ako záujmové združenie obcí pre cestovný ruch v okolí Arboréta Mlyňany a pozdĺž vodného toku Žitava a jeho prítoku Širočina. Zakladajúcich členov v tomto období bolo 9, a to. Čierne Kľačany, Malé Vozokany, Nemčianky, Nevidzany, Slepčany, Tesárske Mlyňany, Veľké Vozokany, Vieska nad Žitavou a Tajná. V súčasnosti združuje 15 obcí, t.j. pričlenili sa obce Červený Hrádok, Choča, Volkovce, Čaradice, Tekovské Nemce, Nová Ves nad Žitavou. Mikroregión s rozlohou 17 198 ha a počtom obyvateľov (k 31.12.2023) 11 380 siaha až po juhozápadný okraj Pohronskeho Inovca a severozápadný okraj Štiavnických vrchov.

MAS Občianske združenie pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie – Širočina“ – mimovládne združenie fyzických a právnických osôb a partnerstvo verejnej správy, podnikateľských a nepodnikateľských subjektov a občanov pôsobiacich, alebo sídliačich na území obcí Nová Ves nad Žitavou, Slepčany, Vieska nad Žitavou, Tesárske Mlyňany, Choča, Veľké Vozokany, Čierne Kľačany, Čaradice, Tekovské Nemce, Volkovce, Nemčianky, Malé Vozokany, Červený Hrádok, Nevidzany, Tajná, Vráble, Čifáre, Telince a Kozárovce. Cieľom týchto subjektov je aktívne sa podieľať na rozvoji mikroregiónu „Požitavie-Širočina“ prípravou, realizovaním, riadením, aktualizovaním, monitorovaním a hodnotením stratégie rozvoja územia. MAS bolo zriadené v roku 2017.

A.7 Identifikácia výziev, limitov a problémov

Výzvy a potenciály	Socioekonomické	- zvýšenie vedomia a záujmu miestneho obyvateľstva o veci verejné, - vytvárať podmienky pre rast natality – vhodné životné zázemie pre mladé rodiny, eliminovať rast indexu starnutia – nájomné byty, vzdelávanie, občianske služby, pracovné príležitosti, - zachovať fungovanie ZŠ s MŠ pre potreby mládeže – vzdelávanie a výchova,
--------------------	-----------------	--

		- doriešiť úroveň sociálnych zariadení v Dome služieb vyhovujúci potrebám klientov/záujemcov a zabezpečiť kvalitné a moderné zázemie, - zrekonštruovať Dom smútku a oplotenie cintorína,
	Územno-technické	- modernizácia, rekonštrukcia a obnova prioritne technickej vybavenosti obce – miestne komunikácie a chodníky + výstavba novej komunikácie, - rekonštrukcia verejných budov (kultúrny dom, budova obecného radu a i.), - modernizácia miestneho rozhlasu, - vybudovanie nových inžinierskych sietí pre novú bytovú výstavbu, - príprava dokumentov projektových i strategických na cielené vymedzenie potrieb, - prepojenie miestnej infraštruktúry s okolím a sprístupnenie širšieho spektra služieb a zariadení, - v rámci IÚI, ako aj spoluprácou s okolitými samosprávami a subjektmi realizovať investície väčších rozmerov (kanalizácia a pod)
	Prírodno-enviromentálne	- riešiť údržbu a starostlivosť v blízkosti vodných tokov (rieka Žitava, Čerešňový potok, potok Drevenica, vodná nádrž)- zamedzenie povodňam, zachovanie biotopov/prítomnej flóry a fauny, - prijímať opatrenia a ich realizácia v rámci protipovodňových aktivít, - zachovať technickú pamiatku Zungov – rekonštrukcia, - podporovať existujúce poľnohospodársky zamerané podnikania. vytvárať a rozširovať kapacity sebestačnosti v daných komoditách a potravinách, - využitie kompetencií na úrovni odpadového hospodárstva: ▪ osвета a výchova obyvateľstva s nakladaním odpadov – triedenie a zhodnocovanie BRO ▪ zabezpečenie zberného dvora s príslušenstvom s ohľadom na praktické zhodnocovanie BRO - priebežne sa starať a zveľaďovať verejnú zeleň a ihriská, - orientovať sa na využívanie alternatívnej zelenej energie pre zvyšovanie energetickej účinnosti a znižovanie energetickej náročnosti napr. vo verejných budovách a pod.
	Kultúrne a športové	- zachovanie a pestovanie kultúrnych tradícií a zvyklostí typických pre obec a jej blízke okolie, ich vštepovanie mladej generácii, - šírenie kultúry spoločnou činnosťou na úrovni vyšších celkov (mikroregión, kraj, medzinárodná úroveň a i.) a i. - rekonštrukcia kultúrnych priestorov – kultúrny dom,

Limity a problémy		- vytváranie príležitostí, priestorov pre športové využitie a zabezpečenie funkčnosti ihrísk, - vybudovanie cyklostrasy, - pokračovanie v každoročne realizovanej športovej činnosti („Slepčianska 15-ka“ a i.), - podpora miestnych organizácií a vzájomná spolupráca,
	Inštitucionálno-organizačné	- priebežná komunikácia, monitoring činností a spolupráca zástupcov obecného úradu, obecného zastupiteľstva, miestnych organizácií a subjektov na miestnej úrovni a v rámci združení a partnerstiev, - postupné zvyšovanie odbornej kvalifikácie zamestnancov OcÚ a záujemcov v rôznych oblastiach, - vyhľadávanie a vytváranie nových vzťahov s externými odborníkmi slúžiacich pre podporu a napredovanie v rozvoji obce podľa potrieb, záujmov a možností,
	Socioekonomické	- odliv mladej generácie, - celospoločenský jav týkajúci sa rastu indexu starnutia s vplyvom na chod samospráv – podielové dane a i. - nízka pôrodnosť, prevyšujúca mortalita nad natalitou, - potreba zvýšenia úrovne a kapacít na úrovni sociálnej oblasti (viď <i>Komunitný plán sociálnych služieb obce Slepčany</i> a potreba miestnych obyvateľov) - dochádzanie za zdravotnými službami, - dochádzanie za vzdelávaním 2. stupňa ZŠ a vyššie vzdelanie, - neovplyvniteľné politické situácie na národnej i medzinárodnej úrovni vplývajúce na chod verejnej správy a život obyvateľstva,
	Územno-technické	- užívaním komunikácií a vplyvom počasia dochádza k narušeniu povrchu vozovky, chodníkov, - zvýšiť energetickú účinnosť znížením energetickej náročnosti využitím i alternatívnych spôsobov, - zabezpečiť projektovú dokumentáciu a administratívu pre projekty investičného charakteru – zberný dvor, kanalizácia, komunikácie a i. - podľa možností a potrieb ponímať v spracovaní aktuálneho územného plánu obce – možnosť spoločného ÚPD s inými obcami z okolia,
	Prírodno-enviromentálne	- energetická a finančná náročnosť údržby verejnej zelene, potreba technického zariadenia a príslušenstva k obhospodáreniu, - neustále prispôsobovanie sa meniacim klimatickým zmenám, - poľnohospodárske územie s podnebí dlhších suchých období, - neustála potreba riešenia osvetly a dodržiavanie zásad

	správneho triedenia a zhodnocovania odpadu, - potreba zabezpečenia priestorov a strojovej techniky v rámci obce pre potreby riešenia odpadového hospodárstva, - prítomnosť vodných tokov vplýva v čase zvýšených prírodných javov a aktivít na život – potreba zavedenia protipovodňových opatrení, zároveň zachovanie biotopov a pod., - technická pamiatka Zungov iné zaujímavosti z blízkeho okolia predurčujú rozvoj cestovného ruchu, ktorý v súčasnosti nie je aktívny, - investičná a časová náročnosť realizácie kanalizácie, ktorá však nachádza opodstatnenie, prebieha proces jednaní a spracovania dokumentácie v rámci spolupráce so susednými obcami,
Kultúrne a športové	- hodnotné tradície a zvyklosti v oblasti kultúry i športu („Slepčianska 15-ka“) si zaslúžia zachovanie a sprístupnenie v rámci kultúrnych atrakcií širokej verejnosti – možnosť spolupráce, - v rámci športu povzbudzovať ľudí k športovým aktivitám s priamym záujmom účasti, ale i nepriamou podporou a aktérstvom, - zapájať existujúce miestne organizácie, kluby a zväzy do spoločných aktivít a zároveň vyvinúť ich podporu,
Inštitucionálno-organizačné	- energetická vyčerpanosť a administratívna zaťaženosť ľudských zdrojov na úrovni OcÚ pre výkon všetkých kompetencií a potrieb samosprávy, - zvyšujúce sa povinnosti a prechody kompetencií na samosprávy, - obtiažny proces od vytýčenia cieľov (hlavne väčších rozmerov) k ich realizácii pri zohľadnení získania externých prostriedkov a potreby spolupodieľania obce; pri zámeroch investičného charakteru niekoľkoúrovňový proces vybavovania a získaní rozhodnutí a povolení, resp. súlad s dokumentáciou obce (ÚPD, PHRSR, KPSL a i.), - rýchlo sa meniace zákony a legislatívne rámce týkajúce sa samospráv a potreba flexibilných reakcií, - potreba externých ľudských zdrojov pre dosahovanie zámerov obce, - pre efektivitu výkonu samosprávy je potreba pravidelnej účasti vedenia či zástupcov na zasadnutiach a rokovaníach s ďalšími subjektmi na vyšších úrovniach (ZMOS, mikroregión, VUC a i.) čo je tiež časovo a energeticky náročné.

A.8 SWOT analýza

SWOT analýza je nástroj na vyhodnotenie súčasného stavu subjektu a jeho okolia z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Vyjasňujú sa ňou možné cieľovo-orientované alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Celkovým výsledkom by malo byť posúdenie vnútorných predpokladov subjektu k uskutočneniu jeho zámerov a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované okolím - vonkajším prostredím.

Silné stránky	Slabé stránky
➤ obec plynofikovaná, ➤ prístupný verejný vodovod, ➤ dobré pokrytie obce GSM signálom, ➤ dostupnosť širokopásmového internetu, ➤ existencia cyklotrasy, ➤ využitie cezhraničnej spolupráce pre vzájomný sociálno-ekonomický rozvoj, ➤ atraktivnosť obce z hľadiska bytovej výstavby, príjemné vidiecke prostredie, ➤ skúsenosti obce s rozvojovými aktivitami a projektmi, ➤ existencia ZŠ s MŠ s VJS, síce len 1. stupeň, možnosť predškolskej dochádzky v MŠ ➤ kultúrny dom a Dom služieb so sociálnymi zariadeniami, ➤ prijateľná finančná solventnosť obce, ➤ produktívna poľnohospodárska oblasť a podnikanie, ➤ dlhodobé členstvo a spolupráca obce v ďalších subjektoch (mikroregión, ZMOS, a i.) ➤ družobné partnerstvá v Rakúsku a ČR, ➤ aktívna spolupráca s okolitými obcami pri riešení spoločných zámerov – budovanie kanalizácie, prijímanie a realizácia protipovodňových opatrení, ➤ aktívna spolupráca s COOP Jednota ako podielovým vlastníkom Domu služieb spolu so samosprávou, ➤ spoločenské, kultúrne a športové podujatia v obci počas celého roku, ➤ aktívna činnosť miestnych zástupcov tretieho sektora, ➤ pravidelné športové akcie (Slepčianska 15-ka) a i., ➤ nová športovo-odychová zóna v obci	➤ opotrebovaná technická infraštruktúra – cestná a miestna komunikácia, chýbajúca kanalizácia, ČOV v obci, ➤ potreba rekonštrukcie verejných budov (kultúrny dom, budova obecného úradu a i.), ➤ potreba modernizácie miestneho rozhlasu, ➤ ÚPD staršieho dáta, ➤ navýšené spolufinancovanie projektov z EU fondov z 5 % na 8 %, ➤ vysoká administratívna a energická záťažnosť ľudských zdrojov na úrovni samosprávy, ➤ energetická náročnosť fungovania samospráv, ➤ potreba externých odborníkov, ➤ potreba navýšenia kvality sociálnej starostlivosti a služieb, ➤ neuspokojené potreby sociálne odkázaných, hlavne starších ľudí, ➤ dochádzka za zdravotnými službami do okolitých obcí a miest, ➤ dochádzka za vzdelávaním 2. stupňa ZŠ a vyššie, ➤ potreba rekonštrukcie Domu smútku a oplotenia cintorína, ➤ potreba zabezpečenia zberného dvora s príslušným strojovým vybavením a možnosťou zhodnocovania odpadu, ako i triedenia v rámci jedného areálu, ➤ potreba pravidelnej a priebežnej osvetvy v OH a učenie obyvateľov procesu triedenia a zhodnocovania odpadov, podobne aj v oblasti ochrany ovzdušia a ochrany životného prostredia,

➤ pútavé vidiecke prostredie pre život, ➤ technická pamiatka Zungov ako spomienka na predkov, ➤ zveľaďovaná vegetácia, dopĺňanie flóry a starostlivosť o ňu, ➤ prítomnosť rieky Žitavy, Červeného potoka a potoka Drevenica oživujú prírodu vodnými plochami a biotopmi, ➤ udržiavané životné prostredie, ➤ pekné a pútavé okolie obce vhodné pre rozvoj rekreácie ,turizmu, podpory cestovného ruchu a obnovy a rozšírenia bytového fondu, ➤ pôsobnosť poľovníckej organizácie, ➤ úspešnosť obce v projektoch odpadového hospodárstva a v enviromentálnej oblasti,	
Príležitosti	Ohrozenia
➤ využitie externých zdrojov napr. zo štruktúr EU a ŠR pre rekonštrukciu cestnej komunikácie a chodníkov, ako aj ďalšie oblasti, ➤ vybudovanie verejnej kanalizácie a spoločnej čistiarne odpadových vôd v rámci spolupráce s okolitými obcami, ➤ povzbudzovanie záujmu obyvateľov o veci verejné, ➤ fungujúce združenia a subjekty z tretieho sektora zapájať pri tvorbe a realizácii spoločných aktivít a zapájanie i mladšej generácie a záujemcom – športové, kultúrne a iné spoločenské aktivity, ➤ uchovanie vedomia o histórii obce vydaním výtlačkov z publikácie <i>Monografia dejín obce „Slepčany v toku časov“</i> (Dr. J. Koprda), ➤ vytvárať príležitosti pre využitie existujúcich a plánovaných športových objektov k zlepšeniu pohybového a fyzického stavu obyvateľov, ➤ možnosť rozvoja cestovného ruchu i vďaka prítomnosti pamiatky Zungov s napojením na zaujímavosti v bezprostrednom okolí obce, ➤ rozvoj celoživotného učenia ako záruky rozvoja adaptability mládeže do kvalitného života a adaptability pracovnej sily,	➤ neovplyvniteľné politické diania s dopadom na samosprávy, ich činnosť, ➤ energetická náročnosť pre udržanie kvalitného a stabilného chodu samosprávy, ➤ znižujúca sa kúpyschopnosť obyvateľstva, ➤ rýchlo sa meniace zákony a legislatívne rámce a slabé flexibilné reakcie, ➤ výrazná zmena v politickom, hospodársko-ekonomickom a spoločenskom živote štátu, ➤ prehlbovanie nepriaznivého demografického vývinu v neprospech populácie a hospodársko-ekonomického a spoločenského života-vplyv na podielové dane, ➤ apatia nezamestnaných a dopady činov neprispôsobivých osôb - pasívne zotrvávanie v sociálnej sieti, negatívne postoje a i., ➤ dochádzka za zdravotnými službami do okolitých miest, ➤ cestovanie za vzdelaním do okolitých ZŠ a vzdelávacích zariadení, ➤ prítomnosť vodných tokov a plôch predurčujú povodňové stavy a zmenu úrovne podzemnej vody,

➤ zvýšenie starostlivosti o starých obyvateľov obce – vid' <i>Komunitný plán sociálnych služieb obce</i>, ➤ zavádzanie alternatívnych zelených zdrojov energie pre zvýšenie energetickej účinnosti verejných priestorov a pod., ➤ úspešná realizácia projektov výsadby vegetácie, zveľaďovania životného prostredia, ➤ aktívna činnosť podnikaní v poľnohospodárskej rastlinnej výrobe, ➤ potenciál pre vidiecke bývanie, ➤ zachovanie charakteru prírodných biotopov, ➤ zahájené kroky k vybudovaniu kanalizácie a ČOV, ako i protipovodňových opatrení – činnosti v procese v rámci spolupráce s inými samosprávami a subjektmi, ➤ aktívne zameranie sa vedenia obce na OH – separáciu, recykláciu a zhodnotenie BRO + pravidelná osвета, ➤ zapájanie aktérov a dobrovoľníkov do tvorby a ochrany ŽP – spolupráca s poľovníckou organizáciou a i., ➤ vštepovanie zásad a potrieb v oblasti enviromentalistiky už u detí v útlom veku (MŠ, ZŠ) – praktické hodiny v prírode a i.	➤ odpadové hospodárstvo si žiada pravidelnú a priebežnú osvetu, kontrolu, zber a zhodnocovanie s efektívnym dopadom na zdravie a životy obyvateľov s ohľadom na ochranu a zveľaďovanie životného prostredia, ➤ zavedenie opatrení ochrany ovzdušia budú žiadať ďalšie energie pre dosiahnutie pozitívneho výsledku, a to spoluprácou s NSK a ďalšími zainteresovanými subjektmi,
--	---

Po analýze a poznaní miestnych daností, možností, ale aj hrozieb a slabších stránok je vhodné vybrať taký **strategický prístup** pre samosprávu, ktorá zotrvá v aktuálne rozbehnutých aktivitách podopierané spoluprácou s okolitými obcami či už cielene pre daný zámer (kanalizácia, protipovodňové opatrenia),, alebo v rámci konkrétnych partnerstiev a členstiev v združeniach, kde spoločné zámery sa len určujú, sú menších rozmerov (nie investičné, kapitálové a pod.) a majú príležitosť pre spoločnú administratívu vďaka zriadenej kancelárie či sekretariátu toho ktorého právneho subjektu (*Mikroregión Požitavie – Širočina a Záujmového regionálneho združenia miest a obcí Mochovce*). Na úrovni družobných partnerstiev je príležitosť pre využitie cezhraničnej spolupráce i so zdrojov krajiny, kde sa nachádzajú družobné obce. Šanca na úspešnosť žiadostí a projektov takto spoločne podávaných a uskutočňovaných je vždy väčšia a dosahuje sa väčší výsledný efekt a produktivita – čo do rozlohy územia, počtu domácností a obyvateľov a nižších jednotkových nákladov a pod.

Na úrovni samotnej samosprávy sa odporúča nachádzať pramene a zdroje pre rýchly prístup k aktuálnym informáciám spojených s možnosťou rozvoja obce a výkonu činností zástupcov obce. Takisto mať prehľad o reálnom množstve potrebných prostriedkov na jednotlivé stanovené ciele do najbližšieho obdobia. Dôležitou súčasťou pre správny chod samosprávy je znalosť dostupných a kvalitných poradenských, informačných, dodávateľských a ďalších služieb externých odborníkov, s ktorými je ľahšie dospieť k bezbariérovému konaniu pri implementácii činností pri napredovaní obce.

B. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Ako sa uvádza v dokumente „*Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030*“ regionálny rozvoj nie je možný bez nadrezortného prístupu. Preto samosprávy pripravujú integrované územné stratégie, ktoré majú tiež prispieť k naplneniu cieľov *Agendy 2030*. Toto bude zabezpečené v danom území predovšetkým prostredníctvom prepojenia procesov regionálneho plánovania s procesmi programovania EÚ, konkrétne v rámci prípravy Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, a to aj pre strategicko-plánovacie regióny a územia udržateľného mestského rozvoja. Zároveň na národnej úrovni dôjde k sektorálnej a územnej koordinácii investícií za účelom vecného prepojenia investičných priorít integrovaných územných stratégií samosprávnych krajov a rezortov. *Slovensko 2030* je teda nástrojom zmeny a prináša riešenia, ktorých implementácia vyžaduje horizontálne (nadsektorálne) a vertikálne (medzi stupňami verejnej správy) integrované riadenie tak, ako to OECD odporučila Slovensku vo svojom dokumente „*Lepšia koordinácia pre lepšie politiky, služby a výsledky*.“

Po parlamentných voľbách v roku 2023 zástupcovia príslušných orgánov štátnej správy avizovali pre súčasné obdobie niekoľko téz a faktov, ktoré majú pomôcť k spomínanému strategickému rozvoju aj orgánov na nižších úrovniach verejného života.

Napríklad *Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR* v prvom štvrťroku 2024 reflektovalo na potreby samospráv. Silnou požiadavkou regiónov bol i vznik *Rady vlády pre regionálny rozvoj a politiku súdržnosti EÚ*. Táto platforma vznikla na posilnenie podpory regiónov, miest a obcí, a to aj prostredníctvom efektívnejšieho využívania eurofondov.

Základnou prioritou *Ministerstva financií Slovenskej republiky* pre rok 2024 postupný návrat k udržateľným verejným financiám s cieľom stabilizácie vývoja verejného dlhu v pomere k hrubému domácomu produktu. V rámci zdravej a trvalo udržateľnej rozpočtovej politiky zdefinovalo MF SR túto prioritu aj do *Programového vyhlásenia vlády SR* na nasledujúce štyri roky. MF SR však bude zároveň dbať aj o to, aby neklesala životná úroveň ľudí na Slovensku.

K samotnému strategickému plánovaniu a zabezpečeniu rozvoja možno pristúpiť po dôkladnej analýze daného subjektu a pri znalostiach možností z okolitého, vonkajšieho prostredia. V rámci PHRSR si obec stanovuje prvotne víziu, ktorá je predurčená ako bod, ku ktorému sa snaží dostať. Robí to na základe ďalších globálnych a strategických cieľov, rozdelených na špecifické ciele a konkrétne projekty a zámery.

B.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia na úrovni krajiny sa definuje, že „*Slovensko je krajina úspešných udržateľne sa rozvíjajúcich regiónov, ktorá poskytuje kvalitné a bezpečné prostredie pre zdravý a plnohodnotný život všetkých obyvateľov*.“

Vízia NSK je zas „*Otvorený, kooperujúci a prosperujúci kraj aktívne využívajúci špecifický potenciál pre zabezpečenie kvality života svojich obyvateľov a udržateľný rozvoj regionálnej ekonomiky*.“

Na úrovni obce Slepčany je víziou:

„Obec Slepčany je územie príťažlivé pre život a bývanie v nej, s kompletnými službami a infraštruktúrou, so stabilným zázemím pre podnikanie a tvorbu pracovných príležitostí, s maximálnym využitím kultúrneho a spoločenského potenciálu a s dostupnými službami v oblasti cestovného ruchu. Svoje prírodné zdroje bude optimálne využívať s ohľadom na udržanie kvality a ochrany životného prostredia, s upraveným a zveladeným vzhľadom obce.“

Hlavné ciele sú sústredené na:

- Starostlivosť a zlepšenie životných podmienok miestneho obyvateľstva (skvalitnenie občianskej a technickej infraštruktúry),
- Zachovanie jedinečného kultúrno-historického dedičstva,
- Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb,
- Udržať ekonomicko-podnikateľské zázemie i s ohľadom na tvorbu pracovných príležitostí,
- Ochrana a zvelaďovanie životného prostredia a krajiny,
- Efektívne využitie zdrojov, daností a partnerstiev,
- Nachádzať prostriedky a opatrenia pre všestranný rozvoj obce a poskytnúť tak vhodné zázemie pre pokojný vidiecky život obyvateľov.

B.2 Štruktúra priorít a cieľov

Po určení vízie v hierarchii strategického plánovania je žiaduce určiť priority pre oblasti rozvoja. Jednotlivé oblasti sa následne rozoberú na strategické ciele a tieto na konkrétne špecifické ciele predstavujú konkrétne projekty.

Priorita udáva určitú prednosť, prvenstvo z hľadiska dôležitosti. Môže ísť o predmetnú, oblastnú ale i časovú dôležitosť.

Strategický cieľ je prerozdelením priority do niekoľkých celkov, predstavujúc priblíženie oblasti a zamerania cieľa.

Špecifický cieľ je už konkrétna aktivita, ale i projekt, ktorý si subjekt vytýčil dosiahnuť vďaka znalosti svojich potrieb. V prípade obce sa hovorí vo všeobecnosti o potrebách miestneho obyvateľstva.

Štruktúra priorít a cieľov

tabuľka č. 18

Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ (projekt)
1 Hospodárska oblasť	1.1 Skvalitnenie verejnej infraštruktúry	1.1.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu a budovy OcÚ
		1.1.2 Rekonštrukcia Domu služieb
		1.1.3 Rekonštrukcia Domu smútku
		1.1.4 Oplotenie cintorína
		1.1.5 Nájomné byty
		1.1.6 Vybudovanie nových inžinierskych sietí pre novú bytovú výstavbu
		1.1.7 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
		1.1.8 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
		1.1.9 Výstavba novej miestnej komunikácie

2 Sociálna oblasť	2.1 Rozvoj sociálnych, kultúrnych a športových aktivít	2.1.1 Rekonštrukcia technickej pamiatky Zungov
		2.1.2 Vybudovanie cyklotrasy
		2.1.3 Podpora a organizovanie kultúrnych a športových aktivít
	2.2 Udržanie a vyvíjanie partnerstiev a spolupráce	2.2.1 Podpora existujúcich partnerstiev
		2.2.2 Príprava a realizácia spoločných zámerov v rámci členstiev a partnerstiev
3 Enviromentálna oblasť	3.1 Ochrana životného prostredia	3.1.1 Vybudovanie kanalizácie a ČOV
		3.1.2 Vybudovanie zberného dvora, podpora triedeného zberu odpadu, nákup technického a strojového vybavenia
		3.1.3 Protipovodňové opatrenia na vodnom toku
		3.1.4 Zveľaďovanie a údržba verejnej zelene
		3.1.5 Osveta (ŽP, ochrana ovzdušia, OH a pod.)

Všetky zámery obsiahnuté v tabuľke so štruktúrou priorít a cieľov sú podrobne rozvádzané v „*Akčnom pláne*“, ktorý tvorí prílohu č. 4 tohto dokumentu. V ňom sú okrem iného uvedené údaje o termíne plánovanej realizácie projektov, zdroje ich krytia so stanovenou plánovanou výškou, ako i predpokladané indikátory a ukazovatele výstupov.

B.3 Popis strategických a špecifických cieľov

Ciele uvádzané v predchádzajúcej podkapitole boli určené vedením, zástupcami samosprávy a aktérmi obce tak, že zohľadnili reálne potreby miestneho obyvateľstva, poznajúc danosti i nedostatky analyzovaných oblastí lokálneho územia i jeho okolia.

Harmonogram, t.j. **obdobie plánovanej realizácie** špecifických cieľov (projektov), ich potenciálne **finančné krytie** (zdroje a výška) ako aj indikátory/merné ukazovatele sú rozvádzané v prílohe č. 4 v „*Akčnom pláne*“.

Zodpovednosť za implementáciu a monitoring cieľov je na vedení obce, t.j. na starostovi a na poslancoch obecného zastupiteľstva. Podľa potreby činnosti s nimi spojené budú alokované zamestnancom obecného úradu, partnerom, miestnym aktérom alebo i externým spolupracovníkom a subjektom (odborníci na projektovú dokumentáciu, odborníci na spracovanie a realizáciu žiadostí o NFP, alebo o dotácie a pod.).

Popis špecifických cieľov (projektov) pre prioritu 1. Hospodársku oblasť

1.1. Skvalitnenie verejnej infraštruktúry		
1.1.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu a budovy OcÚ	Verejné budovy slúžia svojmu účelu desiatky rokov. Inžinierske siete, vonkajšie povrchy-strecha, fasáda- ako aj dvere a okná či vnútorné vybavenie sú plne v užívaní. Opotrebením a vyvíjajúcou sa dobou je v záujme eliminovať energetickú náročnosť a zvyšovať energetickú účinnosť týchto nehnuteľností, aby vyhovovali súčasným potrebám a štandardom, prinášali prijateľné zázemie pre výkon aktivít s ohľadom na účel využitia.
1.1.2	Rekonštrukcia Domu služieb	Sociálne zariadenia v Dome služieb boli čiastočne a v etapách rekonštruované, avšak celá budova si žiada

	modernizáciu a rekonštrukciu. Uvedené sa plánuje docieľiť v spolupráci s Jednotou, ktorá je spolumajiteľom nehnuteľnosti spolu s majetkovým podielom samosprávy.
1.1.3 Rekonštrukcia Domu smútku	V obci je väčšina obyvateľov náboženského vyznania. Pre potreby pestovania a zachovania viery, ako aj pre tradícií náboženských rituálov je zriadený Dom smútku. Tento si vyžaduje renováciu a rekonštrukciu, aby vyhovela bezpečnostným a svätským opatreniam.
1.1.4 Oplotenie cintorína	Popri Domu smútku a kostola je v obci zriadený cintorín. Je žiaduce jeho nové oplotenie, aby sa zabezpečilo príslušné ohraničenie od okolitých pozemkov, zaviedla bezpečnosť a ochrana pietneho miesta a vytvoril estetický pohľad na túto časť obce.
1.1.5 Nájomné byty	Vedenie obce je si vedomé, že potreby obyvateľstva, tak mladšej generácie, rodín a pod. vychádzajú z každodenného uspokojovania s ohľadom na kvalitu života. Priestory na bývanie je v záujme obce rozšíriť o nájomné byty a tak udržať obyvateľstvo v obci, prilákať záujemcov do vidieckeho prostredia a navýšiť produktivitu v rámci územia z rôznych pohľadov. Zamedziť chce aj odlivu obyvateľov a chce zabezpečiť ekonomicky prijateľné prostredie a zázemie pre život ľudí.
1.1.6 Vybudovanie nových inžinierskych sietí pre novú bytovú výstavbu	Nájomné byty ako stavebné celky je potrebné zabezpečiť inžinierskymi sieťami. Dotiahnutie a zavedenie si vyžaduje zvlášť procesné konania. Časová a energická náročnosť sa prejaví aj vo finančných potrebách, ktoré sa žiada tiež získať z rôznych možných zdrojov.
1.1.7 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	Obec vykonáva s určitou pravidelnosťou informačnú činnosť o aktuálnych dianiach a situáciách v rámci oznamovania obyvateľov obce miestnym rozhlasom. Technika, stroje a systém ozvučenia a fungovania rozhlasu je zastaralá. Plánuje sa s jej modernizáciou a bezchybným fungovaním i do budúcnosti. Potreba sa javí aj z titulu riešenia civilnej ochrany v prípade núdze.
1.1.8 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Miestne komunikácie, t.j. cesty a chodníky podliehajú každodennému opotrebovaniu dopravnými prostriedkami i chodcami a ich kvalita je ovplyvnená aj prírodou (mrazy, dažde, slnko). Kvôli bezpečnosti premávky a sprístupneniu miest je nevyhnutné zapodievať sa rekonštrukciou, modernizáciou a celkovou obnovou tejto infraštruktúry.
1.1.9 Výstavba novej miestnej komunikácie	Vzhľadom na plánované budovanie nových bytov a domovov je žiaduce vybudovať i prístup pozemnými komunikáciami. Z tohto dôvodu je v zámeroch obce rozšírenie súčasnej komunikácie o ďalšie.

Popis špecifických cieľov (projektov) pre prioritu 2. Sociálna oblasť

2.1 Rozvoj sociálnych, kultúrnych a športových aktivít	
2.1.1 Rekonštrukcia technickej pamiatky Zungov	Zungov bola vybudovaná za účelom zavlažovania a ako zábrana proti povodňam v roku 1911. Na pamiatke sa síce vykonali rekonštrukčné práce v predchádzajúcich

	obdobíach, ale jeho stav si vyžaduje ďalšie nápravy.
2.1.2 Vybudovanie cyklotrasy	Obec Slepčany spadá do územia, kde existujú cyklotrasy rôznych ťahov. Pre prepojenie s ďalšími územiami, obcami a mestami je v pláne dotiahnuť cyklotrasu prechádzajúcu aj obcou Slepčany podľa plánov, ktoré sa uvádzajú aj v zámeroch projektov zaznamenaných v PHRSR NSK do roku 2030.
2.1.3 Podpora a organizovanie kultúrnych a športových aktivít	Miestny Zungov, ako technická pamiatka, riečne vodné plochy, miestna príroda, ako aj známe zaujímavosti v bezprostrednom susedstve a okolí obce Slepčany predstavujú vhodné zázemie pre vytváranie kultúrno-spoločenských aktivít, pre udržanie súdržnosti miestnych i iných záujemcov spolupodieľať sa na aktivitách podobného rázu. Tradíciu tu má aj „Slepčianska 15-ka“, t.j. každoročne organizovaný beh. Podpora sa sústreďuje aj na zachovanie tradícií zakotvených v Monografia dejín obce „Slepčany v toku časov“ (Dr. J. Koprda)-publikácia o histórii a dejinách obce. Aktivity kultúrneho a športového zamerania pomáhajú v upevňovaní tradícií, pohybu, ale aj vzťahov, ktoré sa dostávajú až do medzinárodných a cezhraničných rozmerov, keďže obec vyvíja členstvá v ďalších organizáciách a družobné partnerstvá s obcami z Rakúska a ČR. Aktívnu účasť pri organizovaní majú aj miestne subjekty tretieho sektora.
2.2 Udržanie a vyvíjanie partnerstiev a spolupráce	
2.2.1 Podpora existujúcich partnerstiev	Obec je členom v <i>Záujmovom regionálnom združení miest a obcí Mochovce, a v Mikroregióne Požítavie – Siročina.</i> Členstvá s vyžadujú určité poplatky a v prípade spoločného sekretariátu aj podiel na všeobecných výdavkoch na jeho udržanie. Výhody takýchto členstiev je niekoľko, hlavne pre menšie obce. Družobné partnerstvá a cezhraničná spoluprácu s mestom <i>Letovice v ČR</i> a mestom <i>Mariázell v Rakúsku</i> má už svoju históriu. Obce spájajú hlavne spoločenské, ľudské a už aj tradičné záujmy. V každom jednom vzťahu zainteresovaní nachádzajú aj spoločné zábery, ktoré sa snažia v rámci možnosti priebežne aj dosahovať v prospech svojich obyvateľov a širšieho spoločenstva.
2.2.2 Príprava a realizácia spoločných zámerov v rámci členstiev a partnerstiev	Členstvo obce v spomínaných partnerských právnych subjektoch sa zakladá na spoločných záujmoch a cieľoch, ktoré majú zakotvené vo vlastných vnútroinštitucionálnych a strategických dokumentoch. Je tomu tak hlavne preto, lebo samosprávy riešia spoločné, jednotné problémy a vzájomnou činnosťou je realizácia vytýčených cieľov efektívnejšia tak z hľadiska celkových výsledkov a vplyvov, ako aj administratívne či finančne. Menšie obce majú takto príležitosť riešiť okrem iného aj väčšie investičné projekty a pod.

Popis špecifických cieľov (projektov) pre prioritu 3. *Enviromentálna oblasť*

3.1 Ochrana životného prostredia	
3.1.1 Vybudovanie kanalizácie a ČOV	Najväčší projekt investičného charakteru s dôrazom na riešenie problematiky v oblasti ŽP dovedla vedenie obce k spolupráci so susednými obcami Vieska nad Žitavou a Úľany nad Žitavou. Spoločne riešia projektovú i ostatnú dokumentáciu a procesy spojené s povolením vybudovať kanalizáciu a ČOV. Takisto spoločným úsilím sa snažia o získanie prostriedkov na realizáciu predmetného cieľa. Prvotné úvodné administratívne vybavovania a práce sú v záverečnej fáze. Zostáva ešte náročná finančná a realizačná časť úkonov.
3.1.2 Vybudovanie zberného dvora, podpora triedeného zberu odpadu, nákup technického a strojového vybavenia	V oblasti OH je obec aktívna a priebežne sa snaží získavať prostriedky na triedenie a zhodnocovanie odpadu – viď expost hodnotenie. Pre celkové zastrešenie tejto oblasti má však v záujme doplniť chýbajúce priestorové, strojové, technické a ďalšie úseky pre dosiahnutie výsledného efektu. Uvedený zámer si žiada pravidelnú a priebežnú prevádzku, aktivitu-t.j. údržbu, osvetu a pod.
3.1.3 Protipovodňové opatrenia na vodnom toku	Cez obec preteká rieka Žitava a nachádzajú sa tu aj potoky a vodná nádrž. Vplyvy prírody majú za dopad v čase nepriaznivých prírodných javov povodňové stavy. Zasiachnuté vedia byť verejné priestory, životy ľudí a ostatná živá príroda s dôrazom na podzemnú vodu a pod. Opatrenia obec prijíma a v súčasnosti ich zavádzanie a procesné úkony s ním súvisiace sú vo finálnej fáze.
3.1.4 Zveľaďovanie a údržba verejnej zelene	Pod správu obce spadá aj starostlivosť o verejnú zeleň. Trávnaté plochy, okolia vodných tokov a plôch, ihriská, iná zeleň v rámci katastra obce je priebežne udržiavaná a podľa možnosti zveľaďovaná. Tento proces je však priebežný a pravidelný, preto je potrebné zabezpečenie údržby a prác spojených so zeleňou vykonávať. Stroje, ľudské zdroje a vegetácia sa časom opotrebovávajú, ničia a nahrádzanie, oprava či zabezpečenie si žiadajú aj financovanie a iné energie.
3.1.5 Osveta (ŽP, ochrana ovzdušia, OH a pod.)	Účinným nástrojom zapájania obyvateľstva do ochrany ŽP a uvedomenia si potreby aktívne sa činiť v rámci riešenia OH je práve osвета. Táto má rôzny charakter – digitálny, papierový, rozhlasom a pod. Osvetu je dôležité vykonávať priebežne s najaktuálnejšími informáciami a možnosťami. Okrem komunálnych odpadov prichádzajú do úvahy aj septiky, BRO, vykurovanie a iné emisie, s ktorými sa má nárábať tak, aby čo najmenej ničili kvalitu života ľudí a samotného ŽP.

Niektoré s vyššie uvedených projektov má obec aj v tzv. „**Zozname projektov zásobníka projektov NSK**“ (ďalej „Zoznam“), ktorý tvorí prílohu **PHRSR NSK do roku 2030**.

Ide o nasledovné projekty:

- „**Rekonštrukcia technickej pamiatky Zungov**“ - v zásobníku pod č. 3128,
- „**Rekonštrukcia miestnych komunikácií**“ – v zásobníku pod č. 3219,

- „*Vybudovanie cyklotrasy*“ – v zásobníku pod č. 3240,
- „*Výstavba novej miestnej komunikácie*“ - v zásobníku pod č. 3253,
- „*Vybudovanie kanalizácie*“ - v zásobníku pod č. 3464,
- „*Vybudovanie zberného dvora, podpora triedeného zberu odpadu, nákup techniky*“ - v zásobníku pod č. 3472,
- „*Protipovodňové opatrenia na vodnom toku*“ - v zásobníku pod č. 3541.

C. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA

Implementačný plán je rozpracovaný spôsob, postupy a procesy vykazovania plnenia činností pre jednotlivé oblasti definovaním cieľov a krokov, pričom tieto zabezpečujú rýchlejšie, flexibilnejšie a transparentne ich dosahovanie. Pomocou indikátorov je možné vyhodnotiť východiskovú a cieľovú hodnotu projektov.

Spolu s *monitorovacím plánom* sa stanovuje časový harmonogram, mechanizmus monitorovania realizovaných aktivít, možnosti financovania a vyhodnotenie efektívneho využitia zdrojov.

Uvedené plány sa zosumarizovali v tzv. **akčný plán**, ktorý obsahuje špecifické ciele, predpokladaný termín realizácie, zdroje financovania a ukazovatele výstupu.

Za implementáciu, realizáciu i monitorovanie projektov, resp. dosahovanie cieľov je zodpovedné vedenie a zástupcovia obce, t.j. starosta a poslanci OZ. Vyplýva to z veľkosti obce, kedy obec, resp. obecný úrad nemá inú odbornú pracovnú silu, napr. projektového manažéra obce. Do úvahy možno brať spoluprácu s externými odbornými silami v prípade, ak vznikne možnosť na podanie žiadosti na čerpanie zdrojov z externých zdrojov, t.j. v oblasti projektového manažmentu, spracovania žiadostí, implementácii a administratívnom zdokladovaní, monitoringu, žiadosti o NFP, žiadosti o platbu, technickej, projektovej či inej podpornej dokumentácie k projektom investičného charakteru, vecného a finančného hodnotenia a i..

Monitorovanie sa žiada na úrovni celého strategického dokumentu PHRSR obce Slepčany. Prvé hodnotenie a monitoring PHRSR obce Slepčany sa vykoná rok po schválení tohto dokumentu. V ostatnom období sa tieto úkony urobia s ročným odstupom od naposledy vykonanej kontroly a monitoringu. Nevylučuje sa zmena tohto času, ak si to vyžiada neočakávaný zvrat v napredovaní a dodržaní už existujúcich spomínaných cieľov obce, alebo pri ich doplnení a zmene.

Monitoring vykonávajú orgány, resp. osoby zastupujúce funkcie na úrovni samosprávy – obecného úradu, spoločne a pravidelne, a to **aspoň raz ročne**, aby zistili nakoľko sa darí naplňovať stanovené zámery. V prípade potreby rozhodnú o prijatí opatrení na úpravu, zmenu a doplnenie PHRSR obce Slepčany, v znení jeho najopodstatnenejších častí, predurčujúcich rozvoj obce a dodržanie už naplánovaných činností na realizáciu vytýčených cieľov.

Zodpovednosť za jednotlivé priority a ciele berie na seba vedenie samosprávy v zložení starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva.

Obce majú ďalej povinnosť zaslať *Správy o plnení PHRSR* **každoročne do 31. mája** príslušnému **VÚC** v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Akčný plán na roky 2024-2029 tvorí prílohu č. 4.

D. PLÁN VYUŽITIA ZDROJOV A FINANČNÝ PLÁN

Plány vo všeobecnosti znamenajú predurčenie budúcich stavov podľa aktuálne známych možností, potrieb, skúseností a ďalších kapacít na realizáciu konkrétnych zámerov daného subjektu alebo subjektov. V čase reálneho postúpenia vo veci dosahovania zámerov sa však niektoré skutočnosti môžu zmeniť vplyvom zmien rôznych faktorov, od ktorých je samotná realizácia zámeru závislá.

D.1 Majetok a rozpočet obce.

Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva slúžiace na plnenie jej úloh a používané najmä na verejné účely, na výkon samosprávy obce a prípadne na podnikateľskú činnosť.

Všeobecným predpisom v oblasti majetkovoprávnej na úseku obcí je *zákon SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov*. Zákon o majetku obcí upravuje pravidlá a postup pri nakladaní s majetkom obce s cieľom zabezpečiť transparentné a hospodárne nakladanie s týmto majetkom na trhovách princípoch. Zákon o majetku obcí upravuje aj pôsobnosť orgánov obce pri nakladaní s majetkom obce.

Štruktúra majetku obce k 31.12.2024 v EUR

tabuľka č. 19

Majetok obce	Stav k 31.12. 2024 v EUR	v %
<i>Softvér</i>	119,17	0,004
<i>Ostatný dlhodobý nehmotný majetok</i>	195,85	0,006
<i>Stavby</i>	2 243 619,12	77,75
<i>Samostatné hnutelné veci a súbor hnutelných vecí</i>	171 354,63	5,92
<i>Dopravné prostriedky</i>	130 831,32	4,58
<i>Drobný dlhodobý hmotný majetok</i>	13 642,32	0,46
<i>Pozemky</i>	171 271,41	5,93
<i>Realizovateľné cenné papiere</i>	154 683,66	5,36
Spolu	2 885 717,48	100,00

Zdroj: OcÚ Slepčany

Štruktúra majetku obce bola zohľadnená v stave ku koncu roka 2024. Najväčší podiel na nej mali stavby, predstavujúc vyše 77 % z celkového majetku obce. Ostatné položky boli v nižších hodnotách. Išlo o softvérové vybavenie, dlhodobý hmotný i nehmotný majetok, dopravné prostriedky, pozemky a cenné papiere.

Základom finančného hospodárenia obce je *rozpočet* obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Oblasť majetku a rozpočtu obce upravuje osobitný zákon č. 583/2004 Z. z. je zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Upravuje sa ním okrem iného aj rozpočet obce, rozpočtový proces, pravidlá rozpočtového hospodárenia, zostavovanie a schvaľovanie záverečného účtu a rôzne finančné vzťahy.

Rozpočet obce v EUR (spolu aj so ZŠ s MŠ)

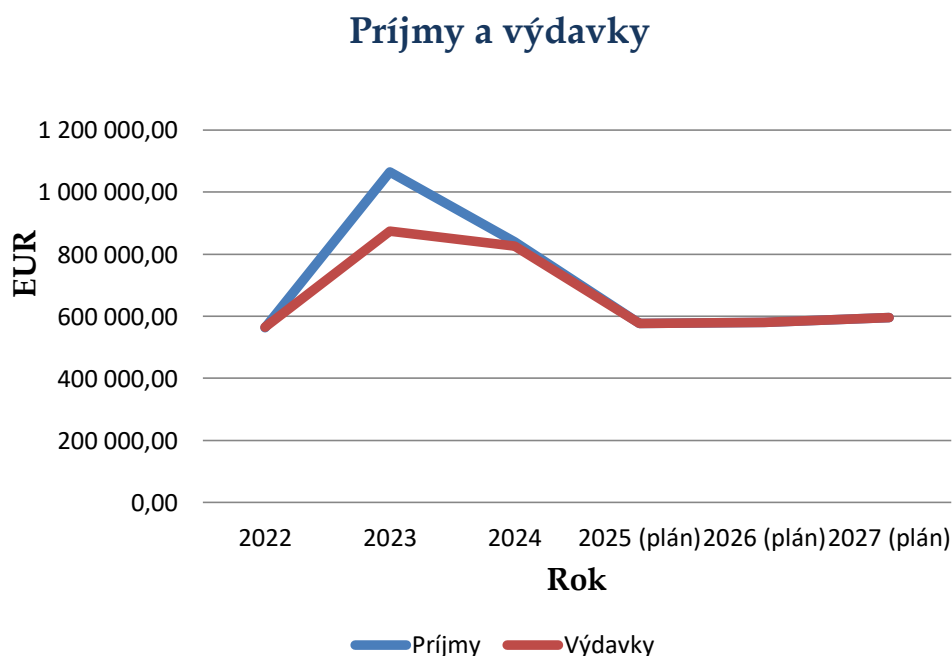
tabuľka č. 20

Rok	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
2022	563 700,44	564 903,15	- 1 202,71
2023	1 065 673,62	874 144,86	191 528,76
2024	840 303,43	825 470,29	14 833,14
2025 (plán)	576 675,63	576 675,63	0
2026 (plán)	580 361,63	580 361,63	0
2027 (plán)	595 361,63	595 361,63	0

Zdroj: OcÚ Slepčany

Hospodárenie obce v sledovanom období bolo rôznorodé. Príjmy, výdavky ako aj celkový výsledok hospodárenia ovplyvnili toky financií i z externých podporných zdrojov žiadaných v danom období i pre realizáciu možných a potrebných projektov. Financie z pozitívnych hospodárskych výsledkov v rokoch 2023 i 2024 boli použité v ďalšom rozpočtovom období pre konkrétne účely.

Graf č. 5

D.2 Finančný plán

V novom programovom období 2021-2027 nastali v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Zmena nastáva napr. i v rámci územného rozvoja. Samosprávne kraje vo svojich PHRSR môžu zapracovať tzv. Integrované územné investície (IUI). Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už teda nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov. Uvedeným sa poukazuje na to, že obce môžu vo svojich stratégiách vytyčovať aj zámery v spolupráci s ďalšími samosprávami a subjektmi a vytvoriť spomínanú IUI, ktorú však potrebujú nahlásiť

v čase zverejnených výziev príslušného kraja na VÚC, kedy orgán, ktorou je Rada partnerstva VÚC, rozhodne o zaradení takýchto projektov do vlastného zoznamu a zásobníka projektov tak, aby mohli byť schválené projekty podľa príslušných podmienok financované a úspešne realizované.

Pre samosprávu je schodná aj alternatíva členstiev v ďalších právnych subjektoch, ako je tomu i v prípade obce Slepčany, ktorá sa spolupodieľa na aktivitách *Záujmového regionálneho združenia miest a obcí Mochovce, Mikroregiónu Požitavie – Širočina* a *MAS Občianske združenie pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie – Širočina“*. Výhoda sa javí v spolupráci, ktorá i v tomto prípade viedla členov *MAS Občianske združenie pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie – Širočina“* vytýčeniu spoločných zámerov, ktoré uvádzajú v strategickom dokumente *Stratégia CLLD mikroregiónu „Požitavie-Širočina“*.

Takisto vzniká príležitosť na čerpanie prostriedkov v rámci cezhraničnej spolupráce, ktorú obec Slepčany vyvíja v rámci **Českej republiky** s mestom **Letovice** a v rámci **Rakúska** mestom **Mariazell**.

Pre naštartovanie rozvoja a realizáciu cieľov je dôležité stanoviť si finančný plán pre efektívny výkon. Je potrebné poznať vlastné kapacity, vývoj hospodárenia a možnosti dopĺňania rozpočtu aj z iných zdrojov.

Pre prehľadnejšie a efektívnejšie využitie sa načrtli nasledovné štruktúry pre využitie zdrojov a finančného plánovania na realizáciu cieľov PHRSR.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- financie z národnej úrovne,
- štrukturálne fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.

V súčasnosti je v platnosti na úrovni štátu programovacie obdobie na roky 2021-2027 so smerodajnou dokumentáciou v rámci Programu Slovensko, Plánu obnovy, dotačných systémov orgánov štátnej správy a ďalších strategických dokumentov na úrovni krajov a subjektov regionálneho rozvoja (MAS, LEADER, mikroregióny a i.). Uvedené vedia poslúžiť ako zdroje na pokrytie nákladov spojených s dosahovaním zámerov obce. Dôležité je poznať konkrétne podmienky, ktoré sú dané v týchto strategických dokumentoch, ešte lepšie však viesť obsah akurátnych výziev. Po ich znalostiach možno zosúladiť s nimi stanovené zábery obce s reálnymi kapacitami a danosťami.

Plánovaný rozpočet na jednotlivé prioritné oblasti samostatne nie sú vyčíslené. Posledné obdobie sa zaznamenáva pravidelná zmena cien komodít, tovarov a služieb, ktoré sú potrebné k realizácii zámerov obce. Tak prípravné práce (projektovanie, stavebná dokumentácia, technická štúdia, plánovacia podporná dokumentácia a pod.) ako aj materiálové, inžinierske

a ostatné zabezpečenie pre projekty je v súčasnosti ťažko vyčíslieť. Ohodnotenie a stanovenie nákladov podľa aktuálnej doby by bola informatívna a je predpoklad vysokej odlišnosti v čase reálnej implementácie a uskutočnenia cieľov. Z uvedeného dôvodu sa v rámci informačných tabuliek (*Akčný plán* i *Model viaczdrojového financovania*) o projektoch a zámeroch obce vo väčšine prípadov uvádza údaj pre vyfinancovanie „**podľa potreby**“.

Obec Slepčany má stanovené tri prioritné oblasti, a to hospodársku, sociálnu a enviromentálnu. Celkovo je v nich určených 19 zámerov/projektov.

Viaczdrojové financovanie špecifických cieľov/projektov rozoberá tabuľka MVZ-intervenčná matica. Údaje v nej spomenuté sú plánom, čo znamená, že v čase aktuálnom môžu vykazovať finančné krytia za tie ktoré projekty aj iné hodnoty. Môže sa tak stať kvôli meniacim sa trhovým cenám príslušných položiek, alebo aj kvôli novostanoveným, v súčasnosti nepoznaným podmienkam tej ktorej výzvy. Je možné aj to, že potreba obce sa v rámci niektorej z oblastí zmení kvôli iným dnes neznámym okolnostiam.

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

tabuľka č. 21

Viaczdrojové financovanie							
Projekt	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné a i. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
1.1.1	150 000,-	115 000,-	20 000,-		15 000,-	150 000,-	
1.1.2	200 000,-		170 000,-	10 000,-	20 000,-	200 000,-	
1.1.3	PP		PP	PP	PP	PP	
1.1.4	35 000,-		26 500,-	5 000,-	3 500,-	35 000,-	
1.1.5	PP		PP		PP	PP	
1.1.6	PP		PP		PP	PP	
1.1.7	PP		PP	PP	PP	PP	PP
1.1.8	250 000,-	185 000,-	25 000,-	15 000,-	25 000,-	250 000,-	
1.1.9	PP	PP	PP	PP	PP	PP	
2.1.1	PP		PP	PP	PP	PP	PP
2.1.2	PP			PP	PP	PP	
2.1.3	PP		PP	PP	PP	PP	PP
2.2.1	PP				PP	PP	
2.2.2	PP	PP	PP		PP	PP	PP
3.1.1	PP	PP	PP	PP	PP	PP	
3.1.2	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP
3.1.3	PP	PP	PP	PP	PP	PP	
3.1.4	PP		PP	PP	PP	PP	PP
3.1.5	PP		PP	PP	PP	PP	PP

V tzv. „*Zozname projektov zásobníka projektov NSK*“ (ďalej „Zoznam“), ktorý tvorí prílohu *PHRSR NSK do roku 2030*.

Ide o nasledovné projekty:

- **„Rekonštrukcia technickej pamiatky Zungov“** - v zásobníku pod č. 3128,
- **„Rekonštrukcia miestnych komunikácií“** – v zásobníku pod č. 3219,
- **„Vybudovanie cyklotrasy“** – v zásobníku pod č. 3240,
- **„Výstavba novej miestnej komunikácie“** - v zásobníku pod č. 3253,
- **„Vybudovanie kanalizácie“** - v zásobníku pod č. 3464,
- **„Vybudovanie zberného dvora, podpora triedeného zberu odpadu, nákup techniky“** - v zásobníku pod č. 3472,
- **„Protipovodňové opatrenia na vodnom toku“** - v zásobníku pod č. 3541.

Viaczdrojové financovanie spomenuté v tabuľke vyššie je plánom. Znamená to, že obec sa bude prispôsobovať aktuálnym a reálnym možnostiam, ktoré mu budú dané vlastným rozpočtom, ako aj možnosťami a príležitosťami využitia externých zdrojov. Budú sa sledovať a zohľadniť sa podmienky pre čerpanie prostriedkov z cudzích zdrojov. Práve tieto fakty môžu určiť zmeny vo výškach podielov jednotlivých zdrojov na realizácii cieľov a projektov obce.

Spolufinancovanie projektov zo strany samospráv na úrovni EÚ možností sú závislé od akurátnej výzvy a oblasti podpory. V súčasnosti je alternatíva pre získanie prostriedkov vo výške 100 % oprávnených nákladov, alebo samospráva preukáže schopnosť financovania projektu v hodnote 8 %, resp. vo výške prislúchajúcej aktuálnym podmienkam konkrétnej výzvy. Podpory poskytované štátom, krajom, alebo aj tretím sektorom (neziskové organizácie, nadácie, občianske združenia a i.) môžu tiež vymedziť limity pre finančnú, ale i materiálovú či inú účasť žiadateľov na realizácii projektov, na ktoré žiadajú externú podporu a prostriedky.

E. RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA

Riziko predstavuje pojem, ktorý chápeme ako neželaný jav. Jeho predchádzaniu pomáha hlavne kontrola systému, v ktorom sa nachádzame, vznik rizika eliminovať, alebo v prípade jeho existencie zistiť zdroj a nachádzať alternatívy na odstránenie. Má sa tak diať pre zachovanie správneho fungovania spomínaného systému, napr. aj samotnej samosprávy, aby sa zabezpečila produktivita v hospodárnosti a efektívneho využívania verejných zdrojov.

Za prípadné **riziká** sa javia vplyvy a dopady situácií z viacerých hierarchií, ako je úroveň štátu (rozhodovania o zmenách v rôznych oblastiach v rôznom čase - legislatíva, štruktúra inštitúcií, určené povinnosti a kompetencie, personálne obsadenie riadiacich funkcií z titulu odbornosti, nasadenia a cieleného záujmu a pod.. Riziká vznikajú aj pri výkone kompetencií a povinností orgánov na úrovni VÚC a verejnej správy - samospráv. V širších rozmeroch majú vplyv i udalosti na úrovni sveta na ekonomický trh, hospodárstvo a politiku štátov a tým pádom aj na život obyvateľstva vo všeobecnosti.

Ďalšie konkrétne riziká postihujúce činnosť zástupcov verejnej správy:

- nedostatok vlastných zdrojov (finančných i ľudských),
- každoročný pokles príjmov samospráv z podielových daní,
- prehlbujúci až alarmujúci vývoj populačnej krivky – postupné starnutie populácie,
- časová náročnosť prípravy administratívnych úkonov pre získanie externej podpory – vrátane vybavenia povolení a vyjadrení od príslušných orgánov (rôzne procesy v rámci verejného obstarávania, projektového manažmentu, stavebných úkonov, úradov zastrešujúcich oblasť životného prostredia –EIA, SEA a i.
- príkladom nečakaného a nežiaduceho stavu sa ukázali i kybernetické zásahy do databáz a štruktúr verejných inštitúcií,
- všestranná zodpovednosť,
- i v prípade vynaloženého úsilia a práce zástupcov obce môže dôjsť k neúspechu v prípade schvaľovania žiadostí o podporu a pomoc - tým pádom si tvorba nových, či opakovane podávaných žiadostí a projektov žiada navýšenie vlastných energií a prostriedkov, ktorých nemusí byť znovu dostatok,
- neúspech pri schvaľovaní žiadostí a projektov pre čerpanie NFP môže spôsobiť nezáujem a vyčerpanosť,
- potreba flexibilnej reakcie na radikálne zmeny v systéme legislatívy (VO; princíp prerozdelenia prostriedkov zhora nadol a i.), v systéme prerozdelenia prostriedkov zo zdrojov EÚ (zmeny podmienok vo výzvach; potreba zaradenia projektov do Integrovaných územných investícií kraja-procesne sa prekrýva podávanie žiadostí na zaradenie projektov IÚI a rozhodnutie o ich prijatí s procesom podávania žiadostí do ITMS systému – výzvy sa prelínajú a dochádza k časovej nevysporiadanosti; Naraz je vyhlásených niekoľko výziev, avšak podieľanie sa menších obcí na nich podľa potrieb je nereálne – neschopnosť vykrytia financií z vlastných zdrojov na početnejšie množstvo projektov a i.), v systéme del'by podielových daní a i.,

- základným faktorom pre zabezpečenie rozvoja a činností je súlad predstáv a konsenzus vedenia samosprávy, t.j. starostov a poslancov,
- potreba externých odborníkov v oblasti projektového manažmentu, projektovej dokumentácie a i. – vysoká zaťaženosť, finančná náročnosť,
- príliš časté zmeny, ktoré určujú chod verejnej správy a potreba prispôsobovania sa (legislatíva,, zmeny kompetencií a zvyšujúce sa povinnosti a i.),
- v prípade členstiev v združeniach je náročné zjednotiť záujem do konkrétnej aktivity/aktivít a následná realizácia (potreba spoločného strategického dokumentu, žiada sa častá komunikácia – spoločné stretnutia a i.).
- v ojedinelých prípadoch fungovanie samosprávy a život obyvateľstva ovplyvňujú nečakané spoločenské, ale i neovplyvniteľné prírodné javy a situácie.

Spomenuté riziká sa týkajú samosprávy ako takej, tým pádom majú vplyv aj na jej zámery a ciele. Niektoré z nich vie vedenie obce riešiť v rámci priamej komunikácie so zainteresovanými subjektmi (záujem obyvateľstva, miestnych organizácií a okolité obce), niektoré však nevie ani ovplyvniť, resp. by si to žiadalo jednotný spoločný postoj viacerých samospráv (rozhodnutia a zmeny prichádzajúce z najvyšších úrovní -vláda, štát- pri určovaní kompetencií, zákonov a povinností subjektov verejnej správy).

Opatrenia, ktoré by napomohli riešiť riziká, sú skôr prirodzenou alternatívou a prirodzene vznikajúcim spôsobom. Myslí sa tu na pravidelné sledovanie zmien a dianí týkajúcich sa plynulého chodu samosprávy, týkajúcich sa možností, ktoré samosprávam sú predurčené, t.j. mať konkrétne informačné zdroje a kanály, aby zodpovední vedeli promptne reagovať a využiť existujúce príležitosti. Nabráť skúsenosti pravidelnou účasťou na stretnutiach s ostatnými subjektmi verejnej správy, či už z blízkeho okolia, ale i na úrovni MAS, združenia miest a obcí, kraja a pod. Alternatívou sa javí aj spolupráca s odborníkmi, ktorí poskytujú služby na úrovni informovania, poradenstva a konzultácií, hlavne ak sa hovorí o samosprávach s nižším počtom administratívnej sily na úrovni obecného úradu. V oblasti financií je jednoznačné narábať s vlastným rozpočtom racionálne, navrhovať a plánovať rozpočtové položky s efektívnym dopadom a čo najpriateľnejším výsledkom. Dôležité je mať na zreteli i základnú prioritu, a to aby miestne obyvateľstvo malo zabezpečené základné podmienky pre život, t.j. sústrediť sa napr. v rámci i civilnej obrany na pripravenosť na nečakané a nepredvídané udalosti. V neposlednom rade je neoddeliteľnou súčasťou eliminovania rizík kontrola vlastného systému, t.j. fungovania samosprávy.

Práve z titulu veľkosti obce a nízkej početnosti zamestnancov vrátane vedenia **zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrení**, resp. realizácia vytýčených cieľov pozostáva na štatutárnom orgáne. Podpornú pomoc môžu podľa potreby vyvinúť poslanci obecného zastupiteľstva a v ojedinelých prípadoch zamestnanci obecného úradu. Nezištná je pomoc dobrovoľných aktérov z radu miestnych organizácií, ale i obyvateľstva. Obec Martovce má za výhodu dlhodobé členstvo v združeniach, kde s určitou pravidelnosťou prebiehajú stretnutia a vymieňajú skúsenosti, informácie a sú zaujaté postoje jedincov k aktuálnym potrebám a témam verejného života.

F. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE

Všetky dôležité funkcie manažovania strategického plánovania spadajú v rámci obce Martovce do rúk starostu obce. Tieto funkcie zahŕňajú prípravu, realizáciu, kontrolu, monitorovanie a hlavne komplexné riadenie činností samosprávy. Jeho činnosť podporujú a na spolupráci sa podieľajú poslanci obecného zastupiteľstva. Účasť na aktivitách majú aj administratívni zamestnanci obecného úradu.

Vedenie obce sa spolieha aj na miestne obyvateľstvo. Ide hlavne o realizáciu takých aktivít, ktoré sa bezprostredne týkajú obyvateľov. Okrem kultúrnych a športových činností ide o spoločné úsilie o zveľaďovanie zelene, o každodennú ochranu životného prostredia napr. dodržiavaním zavedených postupov a spôsobov separácie a nakladania s odpadmi. Ďalej je dôležité brať ohľad na vzájomný rešpekt z pohľadu vekových rozdielov, poskytnutie základných služieb zo strany obce smerom k obyvateľstvu.

Kontrolu a monitorovanie dosahovania vytýčených cieľov sa plánuje vykonať minimálne raz ročne v čase podľa uvádzaných v kapitole *C. Implementačný plán a plán monitorovania*. Vedenie obce si však vyhradzuje právo aj na častejšiu kontrolu, v závislosti od udalostí, ktoré ho budú viesť k potrebe flexibilného reagovania na podnety a možnosti v danom čase. Ak vzniknú dôvody na zapracovanie zmeny, aktualizáciu, alebo nové skutočnosti do svojich stratégií, vykoná sa tak podľa rozhodnutia vedenia, či na reálne žiadaný impulz iného subjektu, subjektov, okolia.

G. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY

Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR nadobúdajú formu nepriamych prostriedkov, keďže analyzované potreby a predpoklady pre rozvoj obce, ktoré prekračujú kompetenciu územnej samosprávy, resp. ktoré sa viažu na kompetencie štátnej správy v oblasti regionálneho rozvoja alebo spolupracujúcich subjektov, nie sú priamo partnermi pri tvorbe PHRSR (napr. susedné samosprávy, subjekty podnikateľského a tretieho sektora a i.).

Verejná správa na Slovensku je organizovaná na troch úrovniach: štát – kraj – obec. Verejná správa je činnosť vykonávaná orgánmi štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnymi inštitúciami pri zabezpečovaní verejných úloh. Obec Slepčany so svojím PHRSR sa nachádza na **najnižšom stupni** verejnej správy, tým pádom jej **nevyplývajú** z neho **žiadne odporúčania na nižšie úrovne** strategického riadenia.

Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre **nadradené úrovne** riadenia rozvoja sú: priamou účelovou dotačnou politikou štátu podporiť dobudovanie a prípadnú rekonštrukciu a renováciu základnej technickej infraštruktúry, ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľov a znížiť administratívnu a časovú náročnosť pre získanie financií z dotačných prostriedkov a výkon činností samospráv.

Podotknúť sa žiada aj fakt, že strategické plánovanie sa začína zdola nahor, t.j. v prípade zohľadnenia súvislostí, vzťahov a vplyvov s ostatnými strategickými dokumentmi, rámcami a pod. je rozhodujúca potreba miestneho obyvateľstva zakotvená aj v strategických dokumentoch obcí a miest. Uvedené poukazuje na to, že stratégie na vyšších úrovniach by sa mali odvíjať od stratégií na najnižších bodoch verejnej sféry a postupne zostavovať programy a koncepcie s uvedením tejto skutočnosti.

Odporúčania a požiadavky na partnerské a spolupracujúce subjekty:

- **Obecný úrad Slepčany** ako výkonný a administratívny orgán: - požaduje sa vytvoriť technické a administratívne zázemie pre implementáciu a monitoring PHRSR. Vyhľadať a nadviazať kontakty s odborníkmi spolupracujúcimi v oblastiach podporujúcich rozvoj obce. Pravidelne vykonávať kontrolnú činnosť a analýzu súčasného stavu, aby sa zistili prípadné limity i nedostatky pre flexibilnejšie odstránenie či eliminovanie a tak zabezpečiť napredovanie vo svojich aktivitách.
- **Miestny obyvateľia, záujemcovia a aktéri z radu verejnosti** - očakáva sa podávanie pripomienok a návrhov k realizácii nástrojov PHRSR počas jeho implementácie a prípadná spolupráca a pochopenie. Prijateľná je aktívne zapojenie sa do diania na úrovni verejného života.
- **Združenie miest a obcí Slovenska**, konkrétne **Záujmové regionálne združenie miest a obcí Mochovce, Mikroregión Požitavie – Siročina, MAS Občianske združenie pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie – Širočina“** a v rámci družobných partnerstiev a cezhraničnej spolupráce s mestom **Letovice** v **ČR** a mestom **Mariazell** v **Rakúsku** - očakáva sa

nachádzanie spoločných záujmových oblastí, ako aj prostriedkov na ich realizáciu, tým pádom plynulá spolupráca, pravidelná komunikácia s vedomím dodržania podmienok spolupráce zakotvených v dokumentoch spomínaných právnych subjektov. V rámci existujúcich sekretariátov zvýšiť aktivitu práce administratívnej sily a manažmentu – získanie dôležitých informácií pre samosprávy a členské subjekty, predkladať návrhy pre možnosti spolupráce, pre spoločné zámery a ich realizácia, vykonať komunikačné a vybavovacie procesy jednotne pre všetkých zainteresovaných záujemcov z radu členov príslušnej organizácie pre príslušnú riešenú tematiku a problematiku - uľahčiť tak prácu zamestnancov OcÚ a i.

- **Orgány štátnej správy a regionálnej samosprávy** – očakáva sa spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov, ako aj poskytovanie informácií o aktuálnych možnostiach, nachádzanie konsenzov pri situáciách žiaduce rýchle riešenia a prípadná spolusúčinnosť pri realizácii. Zavádzať racionálne podmienky pre fungovanie samospráv a verejnej správy s promptnými a flexibilnými rozhodnutiami v prípade schvaľovania dotácií a prostriedkov z rôznych zdrojov štátnej správy a iných štruktúr v kompetencii spomínaných orgánov.

ZÁVER

Obec Slepčany sa rozprestiera na **935,18 ha** v rámci okresu Zlaté Moravce a na území Nitrianskeho samosprávneho kraja. K 31.12.2024 mala **840** obyvateľov.

Aktívne sa podieľa na členstve a spolupráci v *Záujmovom regionálnom združení miest a obcí Mochovce, Mikroregión Požítavie – Siročina, MAS Občianskom združení pre rozvoj mikroregiónu „Požítavie – Širočina“* a v rámci družobných partnerstiev a cezhraničnej spolupráce s mestom *Letovice* v *ČR* a mestom *Mariazell* v *Rakúsku*.

Je známa technickou pamiatkou *Zungov*, dlhoročným organizovaním *„Slepčianskej 15-ky“* a zaujímavejším sa môže stať rozšírením publikácie *Monografia dejín obce „Slepčany v toku časov“*, ktorého autorom je rodák Dr. J. Koprda.

Katastrom obce preteká biokoridor nadregionálneho charakteru, *riečka Žitava*. Vodné priestory vyplňajú tiež *Čerešňový potok* a *potok Drevenica*.

Občianska vybavenosť je dobrá, okrem základných služieb je zabezpečená vzdelávacia činnosť pre deti v materskej škole a základnej škole pre 1. stupeň. Ostatné úrovne vzdelávania, zdravotné a sociálne služby obyvatelia využívajú a navštevujú v najbližších okolitých obciach a mestách. Rozvinuté je aj podnikateľské prostredie, okrem iného i s dôrazom využitia klímy a podnebia vhodného pre poľnohospodársku činnosť.

Potreby obyvateľstva sú však širšieho rázu, čo si uvedomuje aj vedenie a zástupcovia obce. Preto pristupuje postupne k uskutočneniu krokov v prospech dosahovania rozvoja a riešenia i tých najpodstatnejších otázok života. Vo svojich zámeroch sa orientuje na všetky oblasti hospodárskeho, sociálneho a enviromentálneho zázemia. Niektoré ciele sa snaží zrealizovať za spolupráce s inými samosprávami, s ktorými nachádza spoločný záujem riešiť podobné problémy. Zároveň sa usiluje využiť alternatívne možnosti pre získanie pomoci a podpory z úrovne kraja, čo sa potvrdzuje zapojením sa do projektov integrovanej územnej investície. Výhodou obce je prítomnosť zástupcov tretieho sektoru, ktorí či už samostatne alebo spoločne prispievajú k spestreniu života miestnych ľudí, ale i návštevníkov.

Obec Slepčany má pred sebou ešte mnoho povinností, aby bola zabezpečená tak technická i občianska infraštruktúra vyhovujúca súčasným štandardom, ako aj dielčie sociálne, kultúrno-spoločenské a športové zázemie, resp. pozornosť si žiada aj pravidelná činnosť na úrovni ochrany a zveľaďovania životného prostredia, či už dodržaním pravidiel správneho selektovania a zhodnotenia odpadov, alebo podieľania sa na údržbe a rozširovania zdravej vegetácie na súkromných i verejných priestoroch.